Leto VII, štev. 295 | Ljubljana, četrtek 23. decembra 1926 | Poštnina pavšalirana. | Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev 24.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr 105.241

Ljubljana, 22. decembra.

Volitve v madžarsko narodno skupščino so sedaj definitivno zaključene. Po uradnih poročilih si je Bethlenova vladna stranka sama pridobila od 245 mandatov 170 mest, skupno s krščanskogospodarsko stranko in še nekaterimi drugimi naklonjenimi poslanci-posamezniki pa razpolaga vlada skupno z 209 mandati, vse opozicijonalne stranke pa štejejo samo 36 mandatov, in se delijo vrh tega v več skupin, ki so med seboj tako po taktiki kot po programu različne ali celo nasprotne.

Lahko se tedaj reče, da je Bethlenova stranka popolnoma neomejen gospodar v parlamentu in da razpolaga sama, kaj šele s prijateljskimi strankami, z absolutno zanesljivo večino. Na mnenje opozicije, na njene proteste se ji ne bo treba niti najmanj ozirati. Po pravici se pripominja k tem rezultatom, da razpolaga s tako močno večino danes samo še fašistična vlada v Italiji. To je vsekakor v nasprotju s splošno strukturo političnega življenja v Evropi, ki ji je v povojni dobi karakteristično svojstvo: skrajna razcepljenost političnih strank in vsled tega huda rivalnost med njimi. Odkod tedaj Madžarski tolika naprednost, odkod tolika zrelost, ki ji omogoča prehiteti druge države?

Na ta vprašanja odgovarja osobito časopisje v državah, meječih na Madžarsko, ki imajo pokrajine, ki so nekdaj pripadale Ogrski in pozna tedaj madžarske razmere in metode dodobra. Soglasna sodba vseh, ki so jim odnošaji v Madžarski znani, je, da si je grof Bethlen pridobil svojo večino samo s terorjem. To se pravi, teror je morda celo pretirana označba, zakaj madžarska vlada si zna pridobiti večino z milejšimi sredstvi, s primernim volilnim redom, s primernim vodstvom volilne procedure, «zakonitimi» šikanami nasprotnikov, kar spada vse baš v označbo «madžarskih volitev». Pred par dnevi smo karakterizirali te določbe in te metode in prav tako jih je označil ostali civilizirani svet in po tem ocenil volilne rezultate. Točnost teh karakteristik se vidi baš sedaj prav dobro, ko se je pokazalo, da je vlada, ki je pobrala domala vse mandate v onih okrožjih, kjer je bilo glasovanje javno, v mestih, oziroma okrožjih s tajnim glasovanjem ni mogla zbrati v svojih vrstah niti navadne večine volilcev. Jasno se je tedaj pokazalo, da je poglavitni vzrok vladnega uspeha v reakcijonarnem volilnem redu in volilnih metodah; kjer pa so se mogli volilci izraziti količkaj svobodno, so glasovali zoper vlado. Iz tega je gotovo upravičen zaključek, da bi tudi po ostalih volilnih okrajih volilci glasovali zoper Bethlena, ako bi se smelo.

Seveda bo Bethlenova vlada gospodovala prav tako samozavestno in brez skrupulov, kakor da si je pridobila zaupanje prebivalstva v pravilnem volilnem boju, s poštenimi, XX. stoletja vrednimi sredstvi. Na nadaljno politiko madžarske vlade opozarjajo mnogi listi Male antante, osobito češki, ki naglašajo, da si je grof Bethlen utrdil svojo pozicijo med Madžari v prvi vrsti s tem, da je nastopil kot faktični zastopnik madžarske integritete, kot zagovornik politike nacijonalnega iredentizma. Madžarsko plemstvo in madžarski velekapital sta se vzpričo tega zbrala okrog njega ter podpirata njegovo politiko; obema se je pridružil še poglavitni del nacijonalističnega srednjega stanu, ki prav tako ne more pozabiti velike predvojne Madžarske. Tem slojem velja Bethlen kot oni mož, ki je znal zgraditi močno pozicijo vlade na znotraj in ki bo znal priboriti Madžarski prav tako močno pozicijo tudi v vnanji politiki. In na to slednje se naslanjajo nade nacijonalistične Madžarske, zato je ostal položaj vlade tako izredno trden. Prav to je tudi vzrok, da ni mogla falzifikatorska afera Bethlenove pozicije omajati niti najmanj, — kar so mnogi, osobito v zapadni Evropi, pričakovali za trdno: — nasprotno, očividno jo je le še ojačila. Kakor da so Madžari v aferi ponarejanja frankov šele spoznali Bethlena dodobra, češ, ta je pravi naš mož!

Vzpričo vsega tega moramo smatrati, da pomeni volilna zmaga Bethlenove vlade nadaljevanje dosedanje šovinistične in nespravljive politike tudi na zunaj in pozorni moramo biti nanjo tudi v Jugoslaviji, dasiravno se skuša Madžarska zadnji čas približati naši kraljevini.

Napad na angleško naselbino na Kitajskem

Hankov, 22. decembra. s. Tristo kitajskih vojakov je skušalo sinoči vdreti v angleško naselbino. Angleški mornarji so jih zadržali na zunanjem obzidju angleškega konzulata. Velika množica kulijev je nato skušala predreti vrsto angleških vojakov in izsiliti dohod. Angleži so se morali umakniti na barikade, nakar so pričeli Kitajci pripravljati puške [illegible] ljanje. Angleži so pripravili stro[illegible] kar so se Kitajci razpršili. Kakor se [illegible]e, so se kitajske oblasti radi tega incidenta pri angleškem konzulu opravičile.

Mandat je zopet v rokah g. Uzunovića

Splošno presenečenje političnih krogov, ki so računali z mandatom Marka Trifkovića. — Uzunovićev mandat tokrat ni omejen; glasi se na sestavo delovne vlade. — Pogajanja se pričnо danes.

Beograd, 22. decembra, p. **Ker gospod Davidović ni mogel sestaviti vlade, je vrnil kroni mandat. Pozno zvečer je kralj poveril mandat ponovno gospodu Uzunoviću, tokrat pa s širšim pooblastilom. Uzunovićev mandat se glasi: da poskusi sestaviti vlado, ki bo mogla delati z Narodno skupščino.**

Ko je dopoldne radikalski klub odklonil sodelovanje v vladi, ki bi jo sestavil g. Davidović, so se razširile vesti, da stojimo tik pred volilno vlado. Dolga konferenca, ki se je vršila med Davidovićem in Pribićevićem, je te govorice še ojačila. Politični krogi so pripisovali temu razgovoru šefov obeh strank, ki sta načelno za volitve, poseben pomen. Zatrjevalo se je, da bo g. Davidović vrnil mandat z motivacijo, da ni mogoče sestaviti delovne vlade ter da se bo izrekel proti temu, da se poskus z radikalskimi politiki ponovi, ker se je že enkrat ponesrečil. Mislilo se je, da bo g. Davidović zahteval in dobil že sedaj volilni mandat. Na drugi strani so radikali sigurno računali, da bo mandat poverjen g. Trifkoviću. Argumentacija za ta račun je bila gotovo tehtna: gospod Trifković se je bil pri konzultacijah kot preds. skupščine izjavil za nadaljevanje dela v parlamentu. Ako se dosedanjima mandatarjema ni posrečilo sestaviti vlade, je morala logično priti vrsta sedaj na predsednika skupščine, da poskusi uresničiti svojo tezo. Trdilo se je, da so Trifkovićevi izgledi na uspeh povoljnejši, češ davidovićevci bi sedaj bolj popustili, a tudi radikali bi lažje žrtvovali g. Maksimovića, katerega zveze s Trifkovićem niso tako ozke, kakor z Uzunovićem. Tem večje pa je bilo presenečenje, da je krona mandat ponovno poverila g. Uzunoviću.

Razvoj popoldanskih dogodkov je bil sledeči: **G. Davidović je bil pri kralju od 17.30 do 19.15. Za njim je bil poklican v dvor g. Trifković, ki je ostal tam od 19.45 do 21. Kakor pa je g. Trifković pri povratku izjavil, ni bil pri kralju, temveč je konferiral z ministrom dvora. Izrazil je ponovno svoje mišljenje, da je treba še enkrat poskusiti s sestavo delovne vlade in poveriti to misijo radikalni stranki kot najmočnejši. Glede osebe pa je g. Trifković svetoval, naj se konzultira posle vodeči podpredsednik kluba Mihajlović.**

Res je takoj po povratku g. Trifkovića bil pozvan v avdijenco g. Mihajlović. Ostal je pri kralju od 21.15 do 22. zvečer. Novinarjem, ki so ga spraševali, ali bo še nocoj poverjen mandat g. Trifkoviću, ni hotel dati nobenega pojasnila.

Vzbudilo je največjo senzacijo, ko se je takoj po 22. uri pojavil zavit v težak šal g. Uzunović ter odšel v dvor. Njegova avdijenca je trajala pol ure. Ko je prišel iz dvora, je izjavil: «Dobil sem neomejen mandat, da poskusim sestaviti delovno vlado z vsemi onimi, ki to hočejo na podlagi znanega Vam programa.»

Ker je g. Uzunović močno prehlajen, se je podal takoj domov ter bo jutri začel pogajanja.

Ali bo tokrat uspel ali ne o tem se živahno ugiba. Pesimisti so v večini.

Kako je g. Davidović vrnil mandat

Njegova konferenca s Svetozarjem Pribičevićem. — Radikalski klub odklanja sodelovanje. — Velika napetost v beograjski javnosti.

Beograd, 22. decembra p. Novi mandatar krone Ljuba Davidović je prišel danes ob 9. dopoldne v svoj klub, kjer je najprej konferiral s svojimi prijatelji. Veliko pozornost je vzbudil sestanek g. Davidovića z g. Pribićevićem, ki je bil prvi politični razgovor med obema prvakoma od njunega razkola v l. 1924. Konferenca je trajala tri četrt ure, a razgovor se je sukal ne samo okrog ponudbe za vstop v vlado, temveč tudi glede drugih važnih stvari, o katerih pa po razgovoru niti Davidović niti Pribićević nista hotela dati nikakih podrobnih informacij. Novinarji so zaključevali, da gre za ponovno spajanje obeh demokratskih frakcij. Zapuščajoč Narodno skupščino, je g. Pribićević izjavil novinarjem: **«Bil sem pri Ljubi Davidoviću, ki me je vprašal, ali ne bi bil voljan vstopiti v njegovo vlado in pod kojimi pogoji. Odgovoril se mu, da mi nimamo nič proti njemu in bi vstopili v njegovo vlado, vendar pa ne verjamemo, da bi bilo možno uspešno sodelovanje med strankami, ki jih g. Davidović poziva v vlado. Smatramo torej, da so nove volitve najboljši izhod iz krize.»**

G. Pribićević je ponovno naglaševal, da odbija vstop v vlado samo zato, ker ne veruje v solidarnost med povabljenimi strankami.

G. Davidović je vprašal tudi dr. Nikića, ki je načelno pristal na vstop v vlado, ali v njej niso radićevci.

Medtem se je ob 11. pričela seja radikalskega kluba, na kateri je imela pasti odločitev glede Davidovićeve ponudbe za vstop radikalov v vlado. Trajala je samo pol ure. Ilija Mihajlović je referiral o Davidovićevi ponudbi, nato je Uzunović navedel razloge radi katerih je moral vrniti mandat in končno je klub po kratki diskusiji odločil, da se Davidovićeva ponudba za vstop v vlado odbije. Publiciran je bil naslednji komunike: **«Klub NRS je po zaslišanju poročila prvega podpredsednika kluba Ilije Mihajlovića o pozivu Ljube Davidovića, da naj Narodna radikalna stranka sodeluje v koncentracijski ali širši koalicijski vladi, katero bi sestavil g. Davidović, soglasno sklenil, da glede na svojo številčno moč ne more sodelovati v taki koncentracijski odnosno širši koalicijski vladi.»**

Po seji je Ilija Mihajlović takoj posetil Ljubo Davidovića in mu sporočil omenjeni zaključek.

Pričakovalo se je, da bo Davidović takoj odšel na dvor ter vrnil mandat. To pa se ni zgodilo. G. Davidović je ves popoldne konferiral s svojimi najbližjimi prijatelji ter je sprejel tudi obisk g. Stj. Radića.

Ob pol 4. je bil pozvan v dvor predsednik skupščine Marko Trifković, ki je ostal pri kralju do pol 5. Kakor se govori se je g. Trifković v tej avdijenci izjavil proti razpustu parlamenta, ker smatra, da niso še izčrpane vse možnosti za sestavo delovne vlade. G. Uzunović popoldne ni prišel v ministrsko predsedništvo. Medtem so beograjski popoldanski listi raznesli vest, da bo g. Davidović dobil volilni mandat. Z veliko nestrpnostjo je javnost pričakovala izida Davidovićeve avdijence. Davidović je bil sprejet ob 17.30 ter je ostal pri kralju do 19.15. Pred dvorom se je bilo med tem nabralo precej ljudi, ki so napeto čakali na Davidovićev povratek.

Ko se je Davidović pojavil so ga obkolili novinarji. Davidović je rekel: »Vrnil sem mandat.« Novinarji: Torej niste dobili volilni mandat? Davidović: »Ne.« Novinarji: Kaj bo sedaj? Davidović: Ne vem. Želeti bi le bilo, da oni, ki sedaj prevzame misijo dela nekoliko hitrejše«.

Iz predsedništva ministrskega sveta je bil zvečer izdan nastopni komunike: **»Ko je g. Ljuba Davidović obrazložil Nj. Vel. kralju tok pogajanj z vsemi zastopniki parlamentarnih skupin in komu je sporočil, da je radikalni klub odklonil sodelovanje v vladi, ki bi jo on sestavil, je Nj. Vel. kralju vrnil mandat«.**

Poslanik Panta Gavrilović †

Beograd, 22. decembra. r. Zunanje ministrstvo je danes prejelo brzojav iz Aten, da je tam umrl naš poslanik Panta Gavrilović. Pokojnik je bil doma iz Ohrida ter se je šolal v Beogradu. Odlično je znal mnoge orijentalske jezike, radi česar je največji del svoje diplomatske službe opravljal na vzhodu. Zelo uspešno službo je vršil v Carigradu in potem v Draču pri Esad paši. Nekaj časa je bil tudi pomočnik zunanjega ministra. Pokojni Panta Gavrilović je pred nekaj dnevi obolel na otrpnjenju tilnika. Vsa zdravniška pomoč je bila zaman.

Cena beg v Zagrebu

Zagreb, 22. decembra. n. Danes je dospel v Zagreb bivši albanski minister za notranje stvari Cena beg. Ves dan se je zadržal v Zagrebu, po njegovi navedbi zato, da konzultira nekatere zagrebške zdravnike radi svoje bolezni, zdi se pa, da želi v Zagrebu počakati na sestavo naše nove vlade.

Li[illegible] dacij[illegible] dijaških nemirov na Sušaku in Reki

Sušak, 22. decembra. n. V zvezi z dijaškimi nemiri na Sušaku in na Reki je policija izvršila preiskavo in ugotovila, da so se spopadi začeli takole: Italijanski študentje so na Reki dne 15. decembra napadli nekega jugoslovenskega dijaka. Dne 16. decembra so se napadi ponovili. Dne 18. decembra so fašistovski dijaki napadli uradnika Budislava Rudana, ker je imel na suknji rdeč nagelj. Danes so italijanski študentje z Reke prišli na Sušak, posetili so naše dijake in obžalovali one napade na jugoslovenske študente. S tem je ta spor likvidiran.

Albansko-italijansko prijateljstvo

Rim, 22. decembra (pr.) Predsednik albanske republike Ahmed beg Zogu pride prihodnji mesec semkaj, da osebno izroči kralju najvišje albansko odlikovanje in se mu pri tej priliki pokloni.

Radić snuje protiradikalski blok

Z Davidovićem in Svetozarjem Pribičevićem! — Najnovejši načrt zagrebškega političnega fantasta osnovan na pogrešnem računu. — Nikdo Radića ne vzame resno.

Beograd, 22. decembra, p. Radić je danes zjutraj dospel v Beograd ter je ves dopoldan konferiral s svojimi prijatelji. Popoldne je zaprosil Ljubo Davidovića za sestanek, ki je trajal eno uro. Očividno v pričakovanju, da se situacija izmiče iz radikalskih rok, je Radić predložil Davidoviću načrt protiradikalske fronte. Povdarjal je, da bi trebalo tri glavne skupine HSS, Demokratsko zajednico in SDS združiti v koalicijo, kateri bi se gotovo pridružili tudi ostali manjši opozicijski klubi. Tako bi nastal parlamentarni blok, ki bi štel 140 do 160 poslancev ter bi radikalom najprvo ponudil vstop v koncentracijo, ako pa bi ne hoteli, bi mogel sam prevzeti vlado. Radić je razvijal svoj projekt z veliko gostobesednostjo, toda izgleda, da ni bil smatran za resnega, ker je znano, da bi bil na drugi strani brez nadaljnega pripravljen takoj paktirati z radikali proti ostali opoziciji ter z njimi obnoviti RR. G. Davidović je Radića poslušal in predsednik HSS se je vračal od njega v očividno optimističnem razpoloženju, kakor je to pri tem politiku običajno, kadar ima priliko razviti zopet kak nov načrt. Novinarjem je Radić izjavil: «Sedaj sva se z Davidovićem po dolgem času zopet prvič sestala in se razgovarjala celo uro. Kakor vidite (!), sva se strinjala v tem, da se sestavi vlada najširše koncentracije, da Davidović zbere kar največ more in da potem še enkrat napravi poskus in ponudbo radikalom. Mnenja sem, da radikali take fronte ne bi mogli načelno odkloniti, kakor so to storili sedaj in ako potem dobi ta mandat ali Marko Trifković ali Uzunović, se bomo z njimi razgovarjali kot s celoto. Naravno je, da ne bomo sledili njihovemu primeru in jih odbili, to bi bila glupost, kakršno so storili radikali, temveč bomo v tej stvari stavili skupne pogoje. Želimo, da iz te nove situacije izidemo z jasnimi konturami. Rekel sem, da Davidović lahko računa na naše sodelovanje, da je najbolje, da v ta naš blok vstopi tudi Svetozar Pribičević. Treba je reševati državo, naj Davidović govori s Pribičevićem, naj Pribičević vstopi, jaz ne moram vstopiti. Tako se bomo enkrat našli skupaj, da napravimo pravo vlado. Ko so se naši borili toliko let za to državo, moremo mi biti saj pol leta pametni.»

V krogih Demokratske zajednice se ta Radićeva ponudba tolmači kot taktična poteza, izvršena s predpostavko, da Davidović ne bo enostavno vrnil mandata in da se z radikali ne želi delati nadaljnih poskusov.

Radić se je zmotil. Zato je Davidović, ko je odhajal iz avdijence na vprašanje novinarjev, kaj je z Radićevim blokom, smehljaje odgovoril: «S tem ni nič.»

Na drugi strani pa si je Radić šance za eventualno obnovo RR z današnjim svojim nastopom naravno precej poslabšal ter je ojačil med radikali strujo, ki brezpogojno odklanja vsako sodelovanje s HSS.

Interesantno je, da so se v zvezi s tem nocoj z radikalske strani zopet širile vesti, da bo g. Uzunović še enkrat poskusil s kombinacijo NRS, SDS in SLS . . .

Nenadna poostritev odnošajev med Nemčijo in Francijo

Germersheimska afera pred francoskim vojaškim sodiščem, ki je oprostilo morilca podporočnika Rouzierja in obsodilo več Nemcev. — Veliko razburjenje v Nemčiji. — Stresemann odgodil svoje potovanje v inozemstvo. Nemški protest v Parizu.

Berlin, 22. decembra. (pr. be.) Sinoči se je končala razprava pred vojaškim sodiščem v Landau v zasedenem ozemlju, ki je trajala več dni. Obtoženec je francoski rezervni podporočnik Rouzier, ki je ponoči dne 27. septembra t. l. ustrelil v Germersheimu Nemca Müllerja in hudo ranil njegovega tovariša Matthesa v glavo. Priče so izjavile, da je bil Rouzier zelo aroganten in da je pri vsaki priliki imel pasji bič v roki in z njim udrihal. V kritični noči pa se je skril podporočnik in opazoval skupino več mladeničev-Nemcev, ki so šli mimo. Eden od njih ga je nagovoril, nakar je udaril z bičem in tudi parkrat ustrelil na mirne civiliste. Rouzier se je branil s tem, da je sklepal, da ga hoče Matthes napasti, ker da je imel eno roko v žepu. Streljal da je v silobranu.

Državni pravdnik je priznal, da je podporočnik prekoračil meje silobrana, vendar le predlagal zelo milo kazen, le eno leto ječe. **Sodišče pa je Rouziera oprostilo v vseh točkah, ki jih navaja obtožnica. Pač pa je obsodilo Nemce, s katerimi je imel oproščeni častnik omenjeni nastop, na dva do šest mesecev ječe. Matthesa pa, ki še vedno leži v bolnici v Heidelbergu, na dve leti.** Sodišče je obsodilo Nemce radi izzivalnega nastopa proti zasedbeni vojski. Branitelji obsojenih Nemcev so vložili priziv proti razsodbi.

Ta razsodba je izredno vznemirila duhove v Nemčiji, ki so se bavili z zadevo, odkar se je pripetila. Nemški novinarji so kot priče razpravi v Landau poslali brzojavko Briandu, v kateri protestirajo proti razsodbi, ki da je nezaslišana. Naglašali so v njej, da je oprostitev Rouziera huda kršitev pravnega čuta nemškega naroda in vsega civiliziranega sveta.

Vse nemško časopisje se razburia zaradi razsodbe v Landau in naglaša, da dokazuje germersheimski dogodek, kako upravičena je nemška zahteva po takojšnji umaknitvi zasedbenih čet iz Porenja. Pravi tudi, da **spravlja razsodba locarnski dogovor in francosko-nemško zbližanje v nevarnost.**

Veleposlanik v Parizu von Hoesch je dobil od svoje vlade nalog, naj intervenira pri francoskem kabinetu zaradi oprostitve Rouziera in obsodbe nedolžnih Nemcev. Državni komisar za zasedeno ozemlje bo storil enak korak pri medzavezniški komisiji za Porenje. Tudi njegov protest pošljejo francoski vladi. Ministrstvo za zasedeno ozemlje objavlja, da je obsodba strašno razburila ves nemški narod. Tako postopanje proti Nemcem mora neugodno učinkovati na politiko sporazuma med obema državama. Tudi ministrstvo zahteva takojšnjo odpravo zasedbenih čet iz Porenja. Podobno izjavo je podal minister za zasedeno ozemlje Bell tudi novinarjem in dodal, da je prvi pogoj za pameten sporazum med Francijo in Nemčijo zasiguranje temeljnih pravic.

Berlin, 22. decembra (be.) Načelstvo nemške socijalno-demokratske stranke je poslalo vodstvu francoskih socijalistov brzojavko, v kateri ga pozivlja, naj takoj protestira pri francoski vladi proti landauski razsodbi in skuša doseči, da se še pred prazniki izpuste vsi obsojeni Nemci na svobodo, ne glede na morebitno revizijo procesa.

Zaradi kritičnega položaja, ki je nastal s to zadevo, je zunanji minister dr. Stresemann odgodil svoje potovanje v inozemstvo na oddih.

Pariz, 22. decembra. (be.) Časopisje prinaša razsodbo procesa v Landau skoraj brez komentarjev. Le «Oeuvre» kritizira razsodbo in pravi, da je francosko vojno sodišče obsodbo v Landau pravzaprav Francijo.

London, 22. decembra. (be.) Listi podrobno razpravljajo o germersheimski zadevi in o razsodbi vojnega sodišča v Landau in izražajo bojazen, da bo ta neljuba zadeva v veliki meri uničila vsa prizadevanja merodajnih krogov v Nemčiji za zbližanje s Francijo in veliko delo locarnske pogodbe.

Princ Windischgrätz „na dopustu“

Budimpešta, 22. decembra. (pr.) Sodišče je dovolilo princu Windischgrätzu, ki je bil obsojen radi ponarejevanja francoskih frankov, dvomesečni dopust, da se zdravi v sanatoriju, kjer se lahko popolnoma svobodno giblje. Čeprav je dobil obsojenec dopust, ker da je nujno potrebna takojšnjo operacija, so izjavili zdravniki, da princa še ne morejo operirati zaradi preveč utrujenih živcev. Veliko pozornost vzbuja dejstvo, da poseča princa v sanatoriju na stotine oseb iz najvišjih madžarskih krogov.

Budimpešta, 22. decembra. (pr.) Kakor pri Windischgrätzu, so tudi pri Nadossyju zahtevali sorodniki od sodišča, naj mu dovole prekiniti kazen, da se more lečiti v sanatoriju.

Protižidovski izgredi v Rumunji

Bukarešta, 22. decembra s. V Cluju je prišlo do velikih protižidovskih izgredov. Dijaki so vdrli na neko dobrodelno prireditev za židovske sirote ter so obmetavali udeležence z raznimi predmeti. Več udeležencev so hudo pretepli. Vojaška patrulja, ki so jo prireditelji poklicali na pomoč, demonstrantov ni mogla sama ukrotiti tako, da je prišla na pomoč eskadra konjenice in oddelek topništva, ki so demonstrante razgnali. Nekateri so bili aretirani. Kakor pišejo listi, ne morejo židovski dijaki obiskovati predavanj na medicinski fakulteti, ker so dijaki katoliške lige na straži pred univerzo in zabranijo vsakemu židovskemu dijaku dostop v poslopje.

Razpust Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

Velikansko razburjenje v vseh pridobitnih krogih. — Preganjanje obrtnega in trgovskega stanu po HSS in SLS. — Odpor zavednih obrtnikov in trgovcev.

Ljubljana, 22. decembra.

Dasi se je že nekaj časa šepetalo in namigavalo, je vsa javnost vendarle še obdržala toliko vere v poštenost naše vrhovne uprave, ki ni verjela vestem o razpustu novoizbrane, a še niti ne konstituirane Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Vest o izvršenem razpustu se je bliskoma razširila že zvečer po Ljubljani, danes pa je bila po «Jutru» dostavljena vsem Slovencem. Vzbudila je povsod velikansko ogorčenje, ki mu vsi pošteni državljani predvsem pa obrtniki, industrijci in trgovci dajejo duška brez ovinkov.

Razpust je v stvarnem oziru delo g. Ivana Pucija, ki je preko vodstva HSS izzval sklep, ki se mu je minister dr. Krajač pokoril. Seveda pa dr. Krajačevo početje zategadelj ni nič manj obsodbe vredno, kajti minister odgovarja za svoj čin sam, njegova stranka pa le moralno. Kot pravnik je Krajač dobro vedel, da mora imeti vsak razpust tehtne vzroke, on pa ni vzroka niti poskusil navesti, saj Zbornica ni niti konstituirana in vsled tega ni mogla še nič zagrešiti. Krajačev čin je nečuvena provokacija celokupnega stanu, ki ima v Zbornici vsaj nekaj avtonomije.

Za Pucijem so stali gg. Ivan Jelačin, Ivan Ogrin ter dr. Ravnihar, t. j. troperesna deteljica NRS, SLS in pri volitvah tepeni bivši klerikalski predsednik. Poraza niso mogli preboleti. Za slovensko javnost sta najbolj odgovorna Ivan Pucelj in dr. Ravnihar, z njima pa SLS, ki ne manjka pri nobeni grdobiji, če je naperjena proti trgovskemu in obrtnemu stanu. O g. Jelačinu pač ne bomo mnogo več govorili; za njim ni nihče več in četudi postane «gerent» po milosti HSS, to ga bo samo še bolj ponižalo.

Z razpustom se je zelo mudilo. Zbornica bi bila seveda najprej vzela v roke gradbeni račun gg. Jelačina in Ogrina, ki sta proračun že itak prekoračila za 500.000 Din. Očividno ta kontrola v interesu zborničnih financ ni po volji interesiranim. Tako bo nov proračun in odobritev naknadnih kreditov g. Ogrinu in sebi razrešnico kot gerent dajal g. Jelačin v družbi — z Ogrinom!

Tudi za lajika je nezdružljivost vseh teh položajev na prvi hip razvidna: Tisti, ki plačajo, so izvolili Zbornico, ki pa ni po volji stavbeniku Ogrinu in njega prijatelju Jelačinu. Sedaj plačniki res ne bodo prišli do besede. Zbornica se razpušča, njeno moč pa vršita in z blagajno razpolagata — gg. Jelačin in Ogrin. V času, ko ravno isti ljudje toliko pridigujejo o korupciji, je tako zveriženo postopanje tem bolj obsodbe vredno.

G. Pucija in SLS seveda nič ne boli, če bodo obrtniki plačali več doklad. On sedi na mehkem z osigurano penzijo. SLS pa itak želi, da bi bilo še več zmede in težav, ona pa bi ob njih kuhala svoj lonček.

Vsak dan kričijo klerikalci o avtonomiji. Iz Ljubljane pa gre od SLS intriga, naj se trgovsko obrtnemu stanu vzame zadnji košček avtonomije. To mora i mirnega državljana razburiti in gospoda naj pomnijo, da so zanetili ogenj, ki ga bo težko pogasiti.

Svobodni obrtniki in trgovci so siti kuratele dnevne politike. Da se jim pa še požiga lastna skromna hiša in se v času najhujše stiske oropajo zastopstva, to je zločin SLS in HSS, ki mu zastonj iščejo para. Tega si ne bodo dali dopasti in kdor ima le mrvico državljanskega ponosa in čuta pravičnosti, bo brez rezerve stal ob strani z vsemi simpatijami obrtnikom, trgovcem in industrijcem, ki sta jim SLS in HSS napovedali boj na uničenje. Odpor proti temu nečuvenemu atentatu bo združil slovenske privrednike brez razlike strank in kraja.

Kako more biti pošten obrtnik po tem dogodku še klerikalec ali «kmetijac», pač ne bi bilo razumljivo. Pljuvati samemu sebi v obraz, pač ne bo hotel. Radi Ogrinovih računov in Jelačinovega strahu pred novo Zbornico naj trpi ves stan?

V resnici gre seveda še za več: radičevcem in klerikalcem obrtništvo in trgovstvo ni politično brezpogojno pokorno. Ne liže jim rok ter ima svojo glavo. Zato ga treba ponižati in udariti.

To pa ne more iti in ne pojde. Čast drugim stanovom, a kdor zaničuje in ubija stanove, zastopane v Zbornici, žaga vejo, katera nosi celo naše blagostanje. Skromni so ti stanovi, a videlo se bo, da bodo v odporu močni in nepremagljivi.

Atentat na Zbornico ne sme ostati nekaznovan. Vemo da se hoče potom gerentstva uriniti razne brezposelne elemente in koritarje, vemo da hočejo živeti na račun trgovine in obrti razni nepridipravi in partijski advokati ter izgubljene eksistence. A mi svarimo gg. Jelačina in Ogrina. Plačilo pride.

K poročilu, da je minister razpustil novo Zbornico, javljalo iz Beograda, da je postavil za gerenta dosedanjega predsednika **Jelačina**, ki je pri volitvah dobil naravnost uničujočo nezaupnico vsega organiziranega privrednega stanu ter podpredsednika Ogrina, ki je tudi osebno pri volitvah propadel. Tudi to imenovanje je protizakonito. Zakon ne pozna v tem primeru nobenih gerentov in jih zato seveda tudi minister postaviti ne more. Pravna dejanja gg. Jelačina in Ogrina torej za Zbornico ne bodo v nobenem oziru obvezna. Z drugimi besedami: Akt ministra Krajača je sploh izbrisal Zbornico iz življenja . . .

Kaj se godi pri „Slavenski banki"?

Na tem mestu smo že poročali, da se je »Slavenske banke« d. d. v Zagrebu lotila partijska klika, ki ji ni pred očmi ne interes vlagateljev ne ostalih upnikov, ampak prvenstveno lastni žep, obenem pa svoje početje skušajo kriti s političnimi izpadi. Komisije, ogledi, »intervencije« — vse seveda mastno plačano — manjšajo premoženjsko maso, ki je na razpolago. Tajinstveno švigajo razni afaristi semintja in da odvrnejo pozornost od svojih prstov lansirajo po listih napade in sumničenja.

Ko so radičevci kot »senzacijo« objavili in celo posebno brošuro založili o trditvi, da je početkom l. 1923 »Slavedska banka« dovršivši z dobrim uspehom bilanco za leto 1922 dala demokratom na razpolago iz dobička do 500.000 Din, Pribičević pa da je obljubil, da listi, ki izhajajo v bančni tiskarni ne bodo napadali banke, so dobili tako energičen odgovor, da jim je vzelo sapo. Niso pa bili toliko pošteni, da bi objavili, **da je kredit, ki se je a conto omenjenih 500.000 Din likvidiral, bil pri banki v celini in do zadnje pare vrnjen.** Glede tiskarne Jugoštampe je vsak otrok v Zagrebu vedel, **da so pri njej demokrati vse izgubili**, kar so vanjo vložili, ter je vse to imetje ostalo v rokah banke.

Mesto da bi se resno delalo na sanaciji, so se sedaj razne gosenice polotile bolnega telesa banke, nekak navidezni upniški odbor v resnici pa politična stranka Radićeva je vložila, kakor poročajo zagrebški listi ovad bo zoper celokupni upravni odbor Slavenske banke. Običajno je pri vseh sanacijskih akcijah tako, da so take vrste ovadbe pritisk, to pa dokler se ne vlože. Ko pa enkrat začne predpisani postopek z vsemi peripetijami raznih kazenskih predlogov, je efekt v glavnem iztrošen. Če so zagrebški listi prav informirani, je čisto očividno, **da so radičevske ovadbe vložene ne zato, da dosežejo sanacijo, ampak da jo zaprečijo.** Imamo pač posla z brezvestno družbo, ki se igra z ognjem, ko pa si bo pošteno opekla prste, bo zbežala. Politične ovadbe v gospodarskih zadevah so zlo, ki naj dotičnim hujskačem prineso trenotne zunanje efekte, ki pa so stvarno za upnika nični.

Tako se mora žal reči, da so tisti, ki so se pod avtoriteto ministra Krajača polastili banke, doslej samo škodo povzročili. **Važne intervencije glede iztirjevanja dolžnikov so se zamudile.** Ni se znalo sprečiti raznih prodaj, šikanozno se je v veliko izgubo banke zadrževalo pametne aranžmane, med tem pa se **samo išče partijske šlagerje, zase pa korita.**

Glede razmer pri Mestni hranilnici v Ljubljani si pridržimo brez pardona javnosti pojasniti početje advokata dr. Marušiča. Doživeli smo vrhu tega brezuspešne druge korake Marušičevega kompanjona dr. Vrtačnika, ki jih seveda ne bo plačal g. dr. Marušič.

Vse se zgraža nad kaosom, ki so ga povzročili razni eksponenti zagrebške sodnije oziroma ministra trgovine. Vobče se smatra, **da igrata HSS in dunajska Länderbanka pod enim plaščem proti domačim upnikom in vlagateljem.** Vse to se bo v kratkem popolnoma pojasnilo.

Vlaad je v demisiji, vkljub temu pa nezmanjšano traja odgovornost ministra Krajača, dokler ne bo razrešen.

Poznavalci razmer med tem zatrjujejo, **da bi bila sanacija Slavenske banke, če bi ila poverjena poštenim zanesljivim ljudem lahko že zasigurana.** Mesto vse prevzeti v krog prispevajočih, da se reši čim največ, se jih odbija in izključuje in dela nova škoda. Že so radičevske gosenice naredile škodo, ki gre v milijone. Intriganti se radujejo. Upajmo pa, da bo razum vendarle triumfiral nad radičevsko zlobo. g.

S severne granice

K izdajstvu SLS nad Mariborom in Celjem. — Prvi slovenski mariborski župan zopet ustvarja nemško postojanko na severni granici.

Pakt SLS z »Deutsche Partei«, s katerim se tej stranki kot zastopnici nemštva daje mandat za oblastno skupščino, je prvi trenotek težko osupnil vse narodne kroge, čim bolj pa trezno o njem razmišljajo, bolj uvidevajo dalekosežno opasnost in težke posledice za vso našo pozicijo na severni meji. Plehki izgovori dr. Leskovarja proti SDS niso mogli nikogar ne prepričati, še manj pa umiriti. Če je kjerkoli bi, pri kaki lokalni volitvi uvaževan kak ugleden poedinec, noben resen človek ne bo užovarjal, da to ni pravilno, če gre za osebe, ki so se in ki se danes napram državi in narodu korektno obnašajo. Saj velja kot aksiom nacijonalne politike da naj se pri nas pripadniki drugih narodnosti politično uvrščujejo v obstoječih strankah državnega naroda. Notorično pa je, da je SDS v naravnost doktrinarno doslednostjo držala stališče da naj se raztreseno nemštvo v mariborski oblasti odreče posebni politični organizaciji in da nikdar ni paktirala in skušala paktirati z »Deutsche Partei«. Dr. Leskovar se zaman trudi postavljati resnico na glavo.

To je tudi stališče vodstva SDS v Beogradu, ki je v Bečkereku odklonilo za SDS zelo povoljen kompromis v Vojvodini, akoravno je tam položaj povsem drugačen. Tam tvori nemštvo resnično narodno manjšino. Nemci so svoje slepostrastno stališče proti SDS, da gredo z vsemi samo proti SDS, utemeljevali baš s trditvijo, da SDS nikjer noče z njimi kot celino paktirati. Mi smo sigurni, da pride hip, ko bodo pametnejši Nemci to uvideli, da jih njihovo stališče zavaja v težave, kjer morajo med »pularji« nastradati.

Od več strani se nas opozarja, da i mnogi klerikalci obsojajo dr. Korošca, ki je pristal na nesrečni kompromis. To pač nič ne pomaga, ker je to samo igranje dvojne vloge. Kdor je proti izdajstvu, naj to javno pove in naj javno nastopi in glasuje proti nemško-klerikalni koaliciji, ki bo tudi mariborsko občino delila z Nemci. Pomisliti je treba, da v doslednem času pade odločitev o posebnih avtonomijah večjih mest in da je izključeno, da bi take pravice država dajala občinam, kjer je narodnost navadna partijska kupčija. Pri SLS je za partijo pač vse na prodaj.

Z imenom dr. Leskovarja bo brezdvomno zvezana ena najbolj tužnih epizod v zgodovini našega Maribora. Država je Mariboru dala značaj oblastnega mesta v hudem boju z SLS. Eden glavnih motivov ji je bilo pri tem pričakovanje, da se kmalu do vseh podrobnosti utrdi narodni značaj tega mesta. V tem računu, ki so ga imeli vsi osvoboditelji Maribora je — to pr znamo — nepričakovano počil proti državnemu interesu zahrbten strel v obliki izdajalskega pakta.

Mi pa verujemo v zdravo silo našega naroda, ki vidi svoje cilje in dolžnosti, ki jih ima na severni granici napram državi. Mariborsko izdajalstvo treba brez usmiljenja razkrinkati in storilce kaznovati. Za Isto Leskovar-Ravnik-Mühleisen zaveden Slovenec glasovati ne more. In ker je v tej kravji kupčiji zapletena tudi kiero-radikalna kandidatura v Celju, velja ista parola i za Celje.

Težke vihare smo že preživeli za naša severna mesta. Še žive veterani, ki so se borili na vročih tleh celjskih, ptujskih in mariborskih. Še so ljudje, ki niso pozabili leto 1908 in krvi, ki je tedaj tekla. Še so nam v spominu divjanja iz leta 1914 in med vojno. In še jih je tudi v SLS, o tem smo globoko prepričani, ki jim je nacijonalna disciplina sveta in jim gre preko partije in strasti za mandati. Mi verujemo vanje in smo sigurni, če spori v Mariboru in Celju vsak Slovenec svojo dolžnost, da je klerikalno izdajstvo jama, ki so jo klerikalni voditelji skopali drugim, v katero pa morajo pasti sami.

Izjava oblastnega mariborskega načelstva SDS

Z ozirom na izjavo mariborskega župana g. dr. Leskovarja, ki jo je podal v občinski posvetovalnici dne 20. decembra t. l. da je naša stranka pri raznih prilikah kolaborirala z Nemci in z ozirom na slično izjavo predstavnika političnega in gospodarskega društva Nemcev v Sloveniji g. dr. Mühleisena v »Slovencu« z dne 22. decembra t. l. v kateri tudi ta trdi, da je naša stranka po svojem zaupniku pri Nemcih sondirala teren glede nastopa ob sedanjih oblastnih volitvah, izjavlja podpisani oblastni odbor SDS za mariborsko oblast, da naša stranka ni s političnim in gospodarskim društvom Nemcev v Sloveniji nikdar za nobene volitve sklepala kompromisov in tudi ni res da bi bila po kakem svojem zaupniku sondirala teren pri tem nemškem društvu glede skupnega nastopa pri oblastnih volitvah.

Maribor, 22. decembra 1926.

Za oblastni odbor SDS v Mariboru:
dr. Franjo Lipold, l. r. predsednik
dr. Ljudevit Pivko, l. r. nar. posl.

Politične beležke

Proti dosedanjemu ministru trgovine dr. Krajaču

Ministrstvo g. Uzunovića je v stanju sprejete ostavke in ministri vrše samo še tekoče posle. Ni samo običaj, ampak dostojnost veleva, da minister v takem položaju, ko pravzaprav ni več minister ne rešava politično važnih predmetov in sploh ne predmetov, ki bi prejudicirali stališče naslednika. Radićevcu dr. Krajaču je bilo pridržano, da je na pritisk HSS po sprejetju demisije podpisal rešenje o razpustu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Vsled tega je poslanec dr. Žerjav javil cel slučaj predsedništvu kluba SDS ki ga je pooblastilo izdelati imenom kluba interpelacijo, ki pozove na odgovornost g. Krajača in njegove zaplečnike, obenem pa je poslanec dr. Žerjav telegrafično protestiral pri ministrskem predsedniku Uzunoviću zoper nečuven akt Krajačev, zahtevajoč, da min. predsednik g. Krajača, ki da po sprejetji ostavki zlorablja svoj položaj takoj razreši njegove dolžnosti in pover. začasno opravljanje poslov ministra trgovine do svršetka krize kakemu drugemu ministru, ki mora Krajačev razpust preklicati in sklicati prvo sejo ljubljanske zbornice.

Mussolinijevo dobrikanje Briandu

Pariz, 22. decembra. (pr.) Italijanski veleposlanik Avezzana je bil pri zunanjem ministru Briandu in ga zagotavljal, da je politična napetost med Francijo in Italijo sedaj popolnoma ponehala. Pri tej priliki je sporočil poslanik Briandu zagotovilo Mussolinija, da bo zatrl Franciji sovražno gonjo med fašisti.

Litva, Poljska in Rusija

Praga, 22. decembra (pr.) Izjava poljskega poslanika o stališču njegove vlade do revolucije v Litvi je znatno pomirila oficijelne kroge v Moskvi. Po vesteh iz Varšave pa je položaj še vedno resen, ker so sovjeti bale izjavili, da od Poljakov nočejo trpeti metod Zeligowskega.

Velik skandal v Ameriki

Milijonska zloraba pri upravljanju zaplenjene imovine bivših sovražnikov. — Ogromni honorarji in zapravljanje denarja. — Strahovito razburjenje v Zedinjenih državah.

New York, 22. decembra. d. Veliko pozornost in ponekod celo konsternacijo je izzvalo poročilo, ki ga je podal vladi po nalogu predsednika Coolidgea generalni kontrolor MacCall o upravi zaplenjene nemške imovine. Že večkrat se je v javnosti šušljalo, da v tej stvari ni vse v redu, vendar ni bilo avtentičnih poročil. Sedaj prihaja na dan, da gre za zlorabo mnogo milijonov dolarjev. Listi pravijo, da prihaja velik škandal na dan. Po tem poročilu so šli milijoni za odvetnike in provizije bankam in celo družbam, ki so že zdavnaj likvidirale, a še vedno obratovale. Upravni stroški so šli daleko preko mej, ki jih je določil kongres. Zloraba se je vršila tudi na ta način, da je bila vrednost mnogih podjetij nemških državljanov, ki so bila likvidirana, prenizko nastavljena, dostikrat pod polovico prave vrednosti. Poročilo MacCalla pravi, da se je odkrilo največje sistematično plenjenje, ki ga je kdaj doživela Amerika. Senator Borah je napovedal, da se bo o tej stvari čimprej moralo razpravljati tudi v senatu.

Washington, 22. decembra. d. Poslanska zbornica je pri debati o zakonskem načrtu glede ukinjenja zaplembe imovine bivših sovražnikov zaman zahtevala, naj se zbornici predloži poročilo o upravi te imovine. Senator Borah bo, kakor zatrjujejo, zahteval v senatu, naj se zakon čim preje sprejme, vendar naj se pri tem opusti določba, po kateri naj se 20 odstotkov imovine zaenkrat ne vrne lastnikom, da se s tem odstotkom krijejo ameriške zahteve v Nemčiji.

Iz poročila MacCalla je razvidno med drugim, da so odvetniki od svojega zastopanja zadev pred sodišči in posredovanja dobivali po milijon dolarjev in več. Nekatere družbe bi se morale že zdavnaj likvidirati, pa so obratovale naprej, samo zato, da upravitelji in odvetniki ne pridejo ob mastne zaslužke. Kadar državni uradniki niso imeli pravice do honorarjev ali rednih plač za svoje posredovanje, so jim bili nakazani ogromni zneski za stroške, ki jih često niti niso imeli. Mnogo je slučajev, da denar ni bil naložen, ampak je figuriral v seznamih kot nedvignjen. V resnici pa so nekateri brezvestneži z njim naravnost špekulirali, ali pa vsaj vlekli od teh milijonov ogromne obresti. Često se je zgodilo, da so podkupljeni upravitelji dvignili pri državnem zakladu naložene milijone, ki so nesli po 4 % obresti in jih proti provizijam naložili pri bankah, ki so dajale zanje le po 3 %. Vrednostni papirji so bili razkropljeni po raznih denarnih in drugih zavodih, da je njihovo upravljanje požrlo milijone.

Z zlorabami in razmetavanjem tujega denarja se bavi vse časopisje, ne samo ameriško, ampak tudi v Evropi. Splošno zahtevajo takojšnjo temeljito preiskavo in pa da se krivci pozovejo na odgovor.

Preiskava radi Turati evega bega

Fašisti hočejo na vsak način izvedeti, kako je mogel Turati pobegniti v Francijo. — Nove aretacije.

Genova, 22. decembra. o. Po begu voditelja socijalistične stranke Filipa Turatija, ki se je, kakor znano, odpeljal z motornim čolnom na Korziko, je pričela policija z veliko vnemo poizvedovati v Liguriji in Toskani ter ob obali Tirenskega morja, da bi izsledila one, ki so bivšemu aventinskemu poslancu pomagali pri begu. Policiji je pri poizvedovanju pomagala tudi fašistovska milica, ki je dognala, da je predzadnjo nedeljo neznana oseba naročila v neki garaži v Savonni 17 vrčev bencina za velik motorni čoln, ki je bil v pristanišču. Nekemu policijskemu agentu v pristanišču se je zdelo sumljivo, da nakladajo toliko bencina v motorni čoln. Stvar se je možu zdela še bolj sumljiva zato, ker se je takrat mnogo govorilo o zloglasnem tolovaju Pollastriju in njegovih pajdaših, ki so se skrivali v Italiji in iskali ugodno priliko, da pobegnejo v Francijo. Ko so agentu povedali, da bo čoln služil družbi prijateljev, ki je namenjena odpeljati se v Sestri Donente radi svečanosti ob priliki spuščanja v morje ladje «Augusto», se je potolažil. Mož ni sumil, da se bo v tistem čolnu odpeljal Turati v Francijo. Policija je sedaj aretirala v Savonni 6 oseb, ki so obdolžene, da so pomagale socijalističnemu voditelju k begu. Oblasti poizvedujejo tudi po drugih krajih.

Milan, 22. decembra. o. V okolici mesteca Varese so orožniki in policijski agenti aretirali večjo skupino protifašistovskih elementov iz Milana, ki so hoteli bežati preko meje v Francijo. Imeli so dve puški ter so bili pripravljeni streljati na orožnike, če bi jih hoteli ovirati na poti. Preskrbeli so si tudi dva vodnika, da bi jim kazala pot. Aretirani so priznali, da so hoteli pobegniti preko meje.

Anglija podpira Italijo

London, 22. decembra. d. Spor med Jugoslavijo in Italijo zaradi pogodbe z Albanijo je odjeknil tudi v angleških političnih krogih. Javnost se že več kot teden dni bavi s to zadevo. Dočim se postavlja francosko časopisje večinoma po robu Italije in ne prikriva svojega mnenja o pravi svrhi in dalekosežnosti te pogodbe, se postavljajo angleški listi na popolnoma drugačno stališče, kakor pač odgovarja trenotni politiki britanskega imperija. Znano je, da Anglija v splošnem nikakor ne nasprotuje Italiji, kolikor se ne tiče njenih lastnih interesov. Zato je tudi spričo tega konflikta časopisje več ali manj nevtralno. Opaža pa se, da je Anglija naklonjena Italiji in skuša omiliti ost, ki je v pogodbi obrnjena proti Jugoslaviji, češ da ima pogodba le namen, zagotoviti Albaniji neodvisnost in nikakor ne italijanske ekspanzije na Balkan. **To stališče narekuje Angliji njena želja, da bi ji Italija nudila diplomatsko pomoč pri njeni politiki v Levanti, kjer je Velika Britanija v toliki meri angažirana.**

Krvav spopad med rudarji in policijo na Poljskem

Varšava, 22. decembra s. V Dzwiniaczu (vzhodna Galicija) je prišlo včeraj opoldne do spopada med policijo in delavci v tamošnjih rudnikapih. Delavci, ki so zahtevali povišanje mezd in podjetja zahtevam niso hotela ugoditi, so hoteli, da se obratovanje ustavi. Vsled tega so napadli policijo, ki je bila poklicana za obrambo rovov, pri čemer je prišlo med obema skupinama do prave bitke. Na obeh straneh so bili trije mrtvi, 15 težko in 20 lahko ranjenih.

Varšava, 22. decembra (pr.) V Dzwiniaczu pri Stanislavovu so se spoprijeli stavkajoči z delavoljnimi v rudnikih, kjer kopljejo zemeljski vosek. Vmes je morala poseči policija, ki je v silobranu ustrelila štiri demonstrante, osem težko, 28 pa lahko ranila. Pri tem je imela policija sama 5 hudo in več lahko ranjenih. Redarji so za silo vzpostavili mir, vendar je položaj še vedno resen. Prebivalstvo je podpiralo delavce proti policiji.

Borba Filipinov za samostojnost

Washington, 22. decembra. d. Filipinska vlada namerava, kakor pišejo listi, zahtevati od parlamenta pooblastilo, da zaprosi za priznanje in sprejem v Društvo narodov. Baje je rezident Zedinjenih držav, ki fungira kot vrhovni državni komisar na Filipinih, že pristal na ta sklep vlade.

Filipinsko otočje je bilo do pred 28 leti Španesko, v pariški mirovni pogodbi leta 1898. pa so pripadli Zedinjenim državam, ki so premagale Španijo. Meseca avgusta 1916 je dobilo otočje, ki je vedno zahtevalo večjo avtonomijo v tej ali oni obliki, ustavo, po kateri ima dve zbornici, ki se direktno volita. Filipinci so začeli zadnja leta vedno glasneje zahtevati popolno neodvisnost in samostojno državo, česar pa Amerika noče dovoliti. Še pred kratkim je predsednik Coolidge v svoji poslanici parlamentu med drugim razpravljal tudi o teh težnjah Filipincev in naglašal, da še niso zreli za neodvisnost. Ako pa soglašajo Zedinjene države s tem, da pristonijo Filipini kot enakopravna država v Društvo narodov, je s tem storjen velik korak naprej na uresničenju stremljenj otočanov.

Ameriški krediti Poljski

Varšava, 22. decembra. d. Listi pišejo, da dovoli v kratkem Amerika večje posojilo Poljski. Poluradno pa se te vesti demantirajo in naglašajo, da vlada le proučuje razne načrte za najetje velikega posojila v inozemstvu. Vse kaže, da gre pri tem le za širokopotezno investicijo inozemskega kapitala v poljski industriji, pri čemer naj bi jamčila vlada.

Povratek dr. Luthra iz Amerike

Berlin, 22. decembra. (be.) Danes se je semkaj povrnil bivši državni kancelar dr. Luther, ki je bil več mesecev v Ameriki na oddihu.

Velik sneg v Angliji in Franciji

London, 22. decembra (pr.) V velikem delu Anglije je zapadel velik sneg. Tako poročajo iz Hulla, Aberdeena in drugih krajev, da je sneg meter debel. Sneg je zapadel tudi v Franciji in celo v Nici, kjer je vsekakor prava redkost.

Afera bivšega rumunskega prestolonaslednika

Pariz, 21. decembra. d. Kakor pišejo listi, namerava prijateljica bivšega rumunskega prestolonaslednika, gospa Lupescu, v kratkem podati izjavo, na katero javnost napeto čaka. V tej izjavi misli povedati, da se z ozirom na interes domovine odreče svojim osebnim čustvom in da se hoče ločiti od princa. Hkrati se čuje, da misli gospa Lupescu ostati v Parizu. Veliko pozornost je zbudila vest, da je princ Karol včeraj nenadoma odpotoval neznano kam.

Baltske države in Rusija

Moskva, 2. decembra. (pr.) Estonska in Latiška sta pripravljeni skleniti varnostno pogodbo z Rusijo toda le na skupni podlagi. Pozneje bi se pridružila tudi Finska.

Kitajska in Društvo narodov

Ženeva, 2. decembra. (pr.) Stalni zastopnik Kitajske pri Društvu narodov je izjavil, da je Kitajska pripravljena plačati svoje dolžne članske prispevke v znesku 1 milijona dolarjev, toda le tedaj, če se dovoli Kitajski, da sme zvišati carino na inozemsko blago.

Kmet zabodel izzivajočega fašista

Milan, 2. decembra. o. Listi poročajo, da je bil v Cambiagu pri Gorgonzoli izvršen zločin, za katerega je dala povod politična nestrpnost. Miličnik Mario Riccamonti je ustavil na ulici dva kmeta, ki sta prejšnjo noč prepevala v vasi protifašistovske pesmi. Beseda je dala besedo in v prepiru je kmet Mangiagalli potegnil nož ter zabodel miličnika v trebuh. Riccamonti se je takoj zgrudil na tla ter obležal v mlaki krvi. Kmeta pa sta zbežala ter so ju tisto noč zaman iskali. Včeraj pa se je Mangiagalli sam javil na orožniški postaji. Priznal je, da je izvršil zločin, izjavil pa je, da je bil pijan in da ga je miličnik izzival.

SRAJCE ZA GOSPODE

bele cefir, mako angleški tricotin srajce, spodnje hlače, trikot perilo krasno izbiro kravat, nogavic, rokavic, šalov in drugih modnih predmetov nudi najceneje

F. in I. Goričar,
Ljubljana Sv. Petra cesta 28.

Danes **BEN HUR** Danes premijera ob 4. in pol 7., ter svečana premijera ob 9. zvečer **Kino „Dvor“** Danes

V petek na Sv. večer ostane kino zaprt.

Pri predstavah sodeluje pomnoženi lastni orkester, ki igra nalašč za ta film komponirane skladbe! Predprodaja vstopnic od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. ure dalje.

Naši kraji in ljudje

Slovenski javnosti!

Beograd, 20. decembra

Na beograjski univerzi študira že precejšnje število slovenskih akademikov, in to število se z vsakim letom še pomnožuje. Gotovo bi jih še mnogo več prišlo in radi bi študirali v prestolici, pa si ne upajo na negotovo pot v neznane razmere, ali pa se boje velikih izdatkov in težke borbe za dosego življenskega cilja. In res, težak je boj z razmerami tu v Beogradu, posebno še slovenskim akademikom. Ni akademskega doma, ni primerne akademske menze, a stanovanja so slaba in zelo draga. Da si olajšajo svoj neugodni položaj, da s skupnimi močmi, s pomočjo javnosti prebrodejo vse težave, da dosežejo svoj lepi cilj ter koristijo svojemu narodu, državi in človeštvu, združili so se slovenski visokošolci, ki študirajo na beograjski univerzi in ustanovili »Društvo slovenskih akademikov v Beogradu«.

Cilj društva je, pomagati siromašnim tukajšnjim slovenskim visokošolcem s podporami, z brezobobrestnimi posojili, novodošlim pa dajati potrebne informacije o študiju, o življenskih razmerah itd. V programu društva je tudi ustanovitev lastne menze. Dalje je tudi namen društva, seznanjati svoje srbske tovariše s kulturnimi, gospodarskimi in socijalnimi razmerami Slovenije.

Uverjeni smo, da bo slovenska javnost razumela potrebe slovenskih visokošolcev v Beogradu, da bo pozdravila ustanovitev društva, da bo odobrila njegov cilj in da ga bo v izdatni meri podpirala.

Apeliramo na slovensko javnost, da nas čim prej in izdatno podpre z gmotnimi sredstvi. Bis dat. qui cito dat! Vse informacije daje odbor, vsi dopisi naj se pošiljajo na: »Društvo slovenskih akademikov v Beogradu«, Univerza. Na ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Joža Pavlin, cand. med., tajnik Pavle Marc, cand. iur., podpredsednik Joško Pokorn, cand. iur., blagajnik Tone Grahor, cand. med., odbornik Pavle Urankar, cand. phil. Nadzorovalni odbor: Slavko Borštner, cand. ing. Serafin Vakselj, cand. med., Josip Berdnik, stud. iur.

Zgodovinsko društvo v Mariboru

V nedeljo se je vršil v čitalnici Študijske knjižnice letni občni zbor mariborskega Zgodovinskega društva. Kakor vsa zborovanja kulturnih društev, je bil tudi ta občni zbor slabo obiskan.

Društveni predsednik prof. dr. Fran Kovačič je v otvoritvenem govoru povdarjal, da se v javnosti premalo upošteva pomen Zgodovinskega in Muzejskega društva in je opozarjal, da ob važnih dneh prevrata ne bi imeli nobene organizacije za proučevanje domače zgodovine in narodopisja, ne bi imeli znanstvenega glasila »Časopisa za zgodovino in narodopisje«, katerega XXII. letnik se ravnokar razpošilja, ne bi imeli zgodovinske knjižnice, ki je podala temelje sedanji »Študijski knjižnici« in tudi ne arhiva, ki ga bo društvo dalo na razpolago državi, kakor hitro se uresniči ideja oblastnega arhiva, ako ne bi bilo Zgodovinskega društva. V lepem programatičnem govoru je začrtal nato g. dr. Kovačič naloge »Zgodovinskega društva« za bližnjo bodočnost. Društvo si bo prizadevalo, da zbere umetnine, ki so raztresene križem bivše Spodnje Štajerske, ali da jih vsaj registrira. Glavno skrb bo posvečalo zbiranju arhivalij, zbiranju korespondence in slik znamenitih naših mož iz inteligenčnih in kmetskih slojev, pretiskovanju arheoloških najdišč, zbirki grbov slovenskih mest in trgov, sestavi vodnika po mariborskem mestnem muzeju, bibliografiji o naši zgodovini in objavi virov za zgodovino mest, samostanov in drugih historično važnih krajev.

Do prevrata je imelo »Zgodovinsko društvo« važen narodno-obrambni pomen, poslej pa je prevzelo vse dolžnosti za znanstveno delo od nekdanjih gospodarjev. Delo je ogromno in v pravem razmerju z duševnimi in materijalnimi sredstvi, s katerimi društvo razpolaga.

Med člani se pogreša velika večina akademično izobražene inteligence, šole v mariborski oblasti so zastopane komaj s 50 odstotki, ravno tako društva! Opaža se popolno nezanimanje med trgovskimi in obrtnimi sloji, dočim pri drugih narodih in tudi pri bratih Srbih opazujemo, da ravno pridobitni sloji vzdržujejo najodličnejše kulturne institucije. Pričakuje se v bodoče večja podpora vlade in občin, pa tudi denarnih zavodov.

Onstran državne meje se znanstveniki demonstrativno bavijo z narodopisjem, zgodovino, geologijo, naravoslovjem itd. bivše Spodnje Štajerske in izdajajo sijajno opremljene propagandne spise z edinim namenom, da bi odločilne znanstvene in politične kroge v Nemčiji, Franciji in Angliji prepričali, da je Spodnja Štajerska integralni del avstrijske Štajerske. Vse njih lažne argumente je treba z znanstvenim delom ovreči in ker je v tem oziru naša država indiferentna, morajo stvar izvesti kulturna društva.

Vobče se naši politiki v nasprotju z drugonarodnimi (češkimi, italijanskimi, madžarskimi) premalo ozirajo na zgodovino in njene znanstvene izsledke. Radi tega je v naši politiki premalo doslednosti; na eni strani se goji megalomanija malega naroda, na drugi strani pa malodušnost, kot da bi bili zgolj privesek drugih.

Nato je g. Janko Glaser, bibliotekar Študijske knjižnice, podal izčrpno tajniško poročilo o delovanju društva v zadnjih dveh letih, predvsem o njegovih književnih publikacijah (»Časopisu«, zgodovini Ljutomera itd), v pridobitvah za knjižnico, muzej in arhiv ter o udeležbi na raznih proslavah (n. pr. Miklošičevi, Strossmayerjevi in dr.). Društvo je štelo leta 1926 372 članov, kar je vsekakor razmeroma nizko število.

G. odvetnik dr. Radoslav Pipuš, ki je društveni blagajnik že od ustanovitve, je podal podrobno blagajniško poročilo, ki ni ugodno, ker sta se postavki članarine in podpor v primeri s prejšnjim letom znižali. Razen tega se slabo prodaja zgodovina Ljutomera, katere tiskarski stroški sami so znesli skoraj 40.000 Din.

Med slučajnostmi so zborovalci izrekli odboru, predvsem pa izredno delavnima predsedniku in blagajniku svojo posebno zahvalo.

Kokrški most pri Kranju v slabem stanju

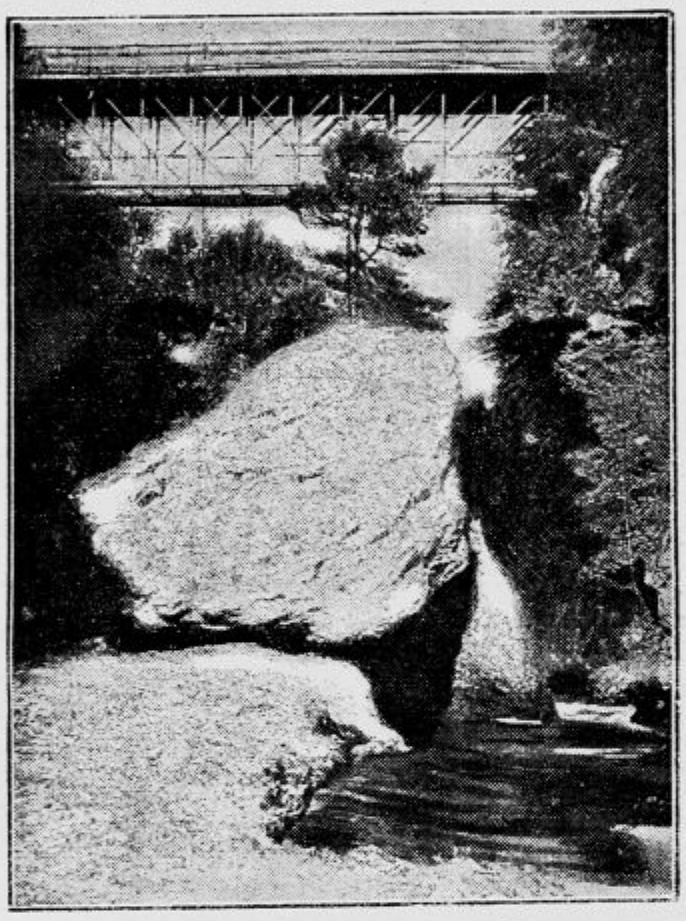

Most čez Kokro pri Kranju

Med slikovitosti Kranja spada gotovo tudi veliki železni most, razpet nad globoko kokrško sotesko, skozi katero se peni deroča Kokra. Most je 30 m visok in veže Kranj z vasmi, ležečimi ob državni cesti, ki vodi skozi Kokrško dolino v Avstrijo. Ta, za Slovenijo izredno važen most, je v zadnjem času radi ogromnega prometa, vršečega se dnevno preko njegovih ramen, v izredno slabem stanju.

Vsakdo lahko takoj opazi, da se je konštrukcija mosta znatno usedla in da se v doglednem času lahko dogodi največja nesreča.

Prepričani smo, da bo gradbena direkcija to preprečila in sicer še pravočasno, dokler je mogoče še popraviti staro zgradbo z morda ne prevelikimi stroški. Če pa se most poruši, bo promet za nedogleden čas ukinjen in zopet se bo maščevala nesrečna prislovica »nema kredita«, kakor se je že večkrat, ko so ga potem morali imeti in sicer desetkrat večjega.

Najbolj pa bi bili v takem slučaju zopet prizadeti naši domači industrijci, ki že itak komaj dihajo radi neprestanih nezgod in davkov.

V mrazu in megli

Ljubljana 22. decembra

Na Pogačarjevem trgu ponoči. Vse je tiho. Gosta megla objema ves trg. Tupatam odmevajo koraki straže. Bilo je okoli polnoči. Stražnik je zagledal v neki branjevski baraki čudno skupino dveh živih bitij, ki sta se obe premraženi stiskali in se branili kosti lizajoče megle. Stražnik ju je predramil in povabil uradno-resno na policijo. Tam se je razvil pred uradnikom značilen in pomemben dialog. Starejša Ivana je redkobesedno in obupano pripovedovala svojo usodo. Na uradnikovo vprašanje, odkod je in kdaj rojena, je odgovorila: »Tam nekje s Koroškega. Kdaj sem rojena, sama ne vem točno. Že 20 let sem v Ljubljani ter sem se vedno preživljala kot služkinja, pošteno in dobro. Na stara leta sem reva. Izpuščena sem bila iz zaporov okrajnega sodišča, kjer sem prestala tridnevno kazen. Obsojena sem bila, ker sem pred dnevi prenočevala na onem mestu, kjer me je našel stražnik. Sem brez službe in stalnega bivališča. Pri sebi imam 120 Din, ki sem jih prejela od mestnega magistrata.«

Druga Marija, je uradniku očrtala svojo trnjevo pot. Pripovedovala je: »Doma sem tam na Krasu. Leta 1923 sva se z možem izselila v Zagreb. Mož mi je pred enim letom umrl. Ostala sem vdova s sinkom, starim takrat sedem mesecev. Prišla sem v Ljubljano, da si poiščem službe. Nekaj časa sem bila v dobri službi v Varaždinu. Sinka imam v reji pri neki kmečki rodbini v ljubljanski okolici. Tudi jaz se tam zadržujem, prihajam pa v Ljubljano, da si vendarle poiščem kako službo. Hodila sem od posredovalnice do posredovalnice. Moj trud je bil zastonj! Zvečer, ker je bila megla in pozno, sem si poiskala prenočišča v baraki, ker nimam denarja za hotel . . .!«

Pasiva Fr. Jarha znašajo okrog milijon dinarjev

Maribor, 22. decembra

K poneverbi v materijalnem skladišču nam še poročajo, da doslej ni noben drug uradnik aretiran in so tozadevne nasprotne vesti neresnične. Kakor smo izvedeli iz poučenega vira, za nadaljne aretacije tudi ni povoda, ker je poslovanje urada materijalnega skladišča sicer v polnem redu, prizadeta je bila samo blagajna, katero pa je imel v rokah izključno le aretirani Jarh. Ostalo uradništvo za Jarhove mahinacije sploh ni vedelo, najmanj pa toliko, da bi si kdo drznil riskirati ovadbo, ker niso imeli podlage za eventualno izvedbo dokaza resnice. Po mestu se je glede na velike Jarhove kupčije marsikaj šušljalo, v neko mariborsko redakcijo je prišel tozadevno pred par meseci celo anonimni dopis glede Jarhovega poslovanja v materijalnem skladišču. Tem potom je za govorice zvedel tudi poslanec Falež, ki je vprašal uradnika Kosija iz materijalnega skladišča, ali mu je o zadevi kaj znano. G. Kosi je o tem takoj obvestil svojega predstojnika Jarha in mu svetoval, da stvar uredi, če ima res kaj na vesti, nakar mu je Jarh izjavil, da je v teku sanacija in bo zadeva v par dneh, najdalje do prihodnjega četrtka, čisto urejena. To se pa ni zgodilo in sledila je revizija.

Vsem uradnikom, tudi najožjim Jarhovim znancem, pa je prava zagonetka, kam je mogel Jarh spraviti tako ogromne vsote. Njegova pasiva namreč ne znašajo samo 622.310 Din, ki manjkajo v materijalnem skladišču železnice, ampak je imel tudi drugod vse polno dolgov, nastalih potom menic, ki so mu jih podpisali dobri prijatelji in znanci pri Mestni hranilnici, Trgovski banki, Posojilnici itd in prihajalo sedaj na dan tako, da znašajo pasiva okrog milijon dinarjev.

Jarhovi znanci nam tudi poročajo, da Jarh ni bil zapravljivec, ampak prej nasprotno, živel ni razkošno, kot je bilo to nekje čitati, pač pa si iz svoje brezupne situacije ni delal posebnih skrbi. Bil je veselo razpoložen še zadnjo nedeljo, ko je že vedel, da je revizijska komisija v Mariboru na poslu. Dokler ne bo ozadja bližje pojasnila sodna preiskava, ostane edina možna domneva, da so šle ogromne izgube v oblačilnico družbe »Davorin Johan«, last Franca Jarha.

Kot smo že ugotovili, je značilno za Jarhove moralne nazore dejstvo, da je prešel l. 1924 iz bojevitega voditelja NSS med radikale, ki so se ravno takrat krpali v Slovenliji iz elementov, ki so iskali koncesij, posojil in boljših služb. Ko so Jarha tovariši vprašali, čemu se je prelevil, je skomignil z rameni in jih tolažil z izgovorom, da je ostal, kar je bil, prestopiti pa je moral k radikalom, ker potrebuje za svojo Jugoslovensko hranilnico, ki jo je ustanovil in vodil v magdalenskem predmestju, cenejše kredite, ki jih upa dobiti radi tega pri Narodni banki. Jarh pa se je s sramotno predajo prepričanja ravno tako urezal kakor že marsikdo pred in za njim. Radikali so mu sicer obljubili izpolniti vse njegove želje in ga tudi vpisali med svoje, kredita pa pri Narodni banki ni dobil. Zato so železničarji in drugi uradniki pri Jarhovi hranilnici plačevali za posojila do 24 odstotne obresti.

Zgodba o dveh dekletih

Ko se je Micka Š. naveličala dela doma na kmetih, je stopila v Mokronog in si kupila potno košaro. Košaro je odnesla domov in jo nato zvečer natlačila z oblekami, med katere je pomešala zelo veliko perila. Čim je bila že skoro popolnoma pripravljena za pot, je nekaj pomislila in slednjič stopila k svoji enako lepi in svži prijateljici Francki H., ki je bila popolnoma enake čudi. Pričela ji je pripovedovati, da je naveličana doma in da gre v Ljubljano, da si tamkaj poišče imenitnega fanta, če pa tega ne najde, pa vsaj imenitno službo. Francki je bilo njeno govorjenje povšeči in naslednjega dne je šla še ona v Mokronog. Toda že za pot je imela bolj malo denarja, zato ni kupila potne košare, marveč je stlačila svojo obleko kar v Mickino.

Sedeli sta kmalu v vlaku, ki ju je odvedel v Ljubljano. Bili sta obe živahni in veseli dekleti ter sta izgledali kakor, da neseta na trg prodajat razne stvari. Že medpotoma ju je ta ali oni ustavil, vprašujoč, kaj imata v zalogi. Obedve pa sta se samo nasmehnili, kakor da hočeta reči: »Preplemano se pa motite! Poglejte naju, kako se iskre oči, pa ne boste spraševali tako bedasto!«

Čez dan in noč Micka in Francka nista dobili službe, pač pa vsaka imenitnega fanta. Obema se je zdel doživljaj kakor malo razodetje, vse drugače kakor doli pri Mokronogu, kjer zmrzujejo fantje po cele ure ponoči okrog oken. Prve dneve sta spali po gostilniških prenočiščih, končno v privatnih stanovanjih, in vse se jima je zdelo spočetka tako novo, dokler se jima ni zazdelo vse to že skoro enostavno. Slednjič sta spali neke noči prvič na hlevu, ki sta ga morali iskati koncem mesta. Že naslednjo noč sta pripeljali v skrivališče družbo. Moški so bili pijani in so se med seboj zravsali.

Miriti jih je moral stražnik, ki je obe deklini odvedel v zapor. Takrat je Micka izgubila prijateljico za več tednov, kajti ta je morala v bolnico... Micka je sedaj, ko je prišla zopet na zrak, morala na kolodvor s prisilnim potnim listom. Vstopila je na glavnem kolodvoru, a izstopila že na dolenjskem in se vrnila s košaro zopet v mesto. Pa je zopet dobila imenitnega fanta. Po treh dneh tavanja, ki je značilo umazan doživljaj za doživljajem, se je znašla zvečer lačna zopet na cesti. Stopila je v neko gostilno in se naslonila z nasmeškom na kozavega fanta, ki je razgrajal popreje pijan po sobi. Na njegov račun si je naročila toplo večerjo. Predno pa je pojedla, se je kozavi fant umiril in je pomežiknil, da jo počaka zunaj. Micka je prišla v hudo zadrego, vendar je jedla naprej. Potem pa, ko ni mogla plačati in jo je odvedel stražnik na cesto, fanta že ni bilo več.

Ko se je na policiji najokala in prespala noč, je odšla naslednjo jutro tudi ona v bolnico, odkoder ji je pisala že preje Francka na razne naslove.

Taka je zgodba o dveh dekletih, ki sta prišli v Ljubljano iskat službo ali imenitnega fanta.

Z dvanajstimi pilami v jetnišnico!

V jetnišnico okrožnega sodišča je prišel obiskat svojega vrata vlomilca Alfonz Ihring. Brat je zaprt radi raznih vlomov v šole skupno z nekim Szabom iz Madžarske. Ko je mladi mož po obisku odšel, pa so našli med podplati prinešenih čevljev za brata skritih 12 pil, s pomočjo katerih naj bi se jetnik rešil ječe. Predno pa je dobrodelni Alfonz Ihring, ki se je pripeljal v Maribor naravnost iz Budimpešte, zapustil mesto, so ga prijeli na policiji, ko je prišel po deponirani potni list. Na policiji je hotel sicer mladi junak uiti skozi železno ograjo, pa so ga pravočasno vklenili v verige in premestili pod isto streho jetnišnice k ljubljenemu bratcu.

Pred sodniki

Neprevidna vožnja povzročila smrt

Svoječasno smo že poročali o tragični smrti Karla Peršla, uradnika pri tvrdki Kozina v Tržiču, ki ga je neki kolesar vrgel v obcestni jarek, kjer je vsled poškodb na glavi in zlomljene hrbtenice umrl.

Dne 11. julija 1926 med 9 in 10. uro zvečer je vozil Andrej Rozman, čevljarski pomočnik iz Križ, s svojim dvokolesom po cesti Sv. Ana - Tržič. 25letni fant je z divjo naglico drvel po levi strani ceste, brez luči, čeprav je bilo že temno. Klanec, po katerem je vozil, je zelo strm in Rozman je v diru povozil pred gostilno Ankele Karla Peršla, ki se je vračal s svojo družino domov v Tržič, nakar se je naglo odpeljal, ne da bi se zmenil za ponesrečenca, ki je potem podlegel poškodbam v Leonišču v Ljubljani.

Rozman se je moral včeraj zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem, a je krivdo povsem zanikal. Zagovarjal se je, da je pravilno vozil po desni strani in da so se mu na klancu pokvarili zavore. Ko je opazil pred seboj ljudi, se je izognil na sredo ceste. Prav tedaj pa je skočil Peršl v isto smer in Rozman ga je podrl. Toda priče so izpovedale, da Rozman res ni imel luči in da tudi ni zvonil, kar bi moral vsekakor storiti. Vrh tega je vozil nepravilno po levi strani ceste. Izvedenec je ugotovil, da je imel Rozman zadnjo zavoro dobro, a moral bi pravočasno zavirati. Najbrže pa je šele zadnji hip z vso močjo pritisnil sprednjo zavoro, ki se je zato zlomila.

Andrej Rozman je bil radi pregreška zoper varnost življenja obsojen na dva meseca strogega zapora.

Brodar Tine je 12. septembra zelo hitro vozil čez Savo. Ko ga je nekdo vprašal, kam se mu mudi, je dejal, da ima važen opravek, da mora pomagati prijateljem, ki morajo nekaj premlatiti. Res so se junaki iz Senožeti, ki so se vračali z gasilske veselice, za Savo prepirali, med njimi tudi Tine, ki je moral voziti čez Savo. Hitro se je vrnil, ker je vedel, da ga čaka še drugo delo. Ko je prišel, so se že tepli. Kar pet gadov se je zaletelo v fanta Toneta iz sosednje vasi. Podrli so ga na tla in ga jeli mlatiti s poleni. Fant jih je prosil, naj ga puste, pa ni nič pomagalo. Zlomili so mu dvoje reber in ga potem prepustili svoji usodi. Zdaj bodo svojo moč krotili na pričnah; par jih bo sedelo po 3 in 6 tednov, a dva pa kar po 3 mesece.

*

Prelepa Julka iz Velikovca je prišla 2. oktobra v Ljubljano. Ker je Julka trgovska potnica, je ponujala okoli različno blago. Zvečer okoli 7. je obsedela utrujena na neki klopi zunaj mesta. V bližini je stala železniška čuvajnica. Julka ni sedela dolgo sama, kmalu sta se ji približala delavca France in Jošt ter prisedla. Vprašala sta Julko, kaj prodaja in pripomnila, da bi tudi ona dva rada od nje kupila, in sicer samo malo ljubezni. Julka, ki ima zelo široko srce, je dejala, da sicer ljubezni ne prodaja, a velikodušno jo rada marsikomu podari. Odšla je z njima v čuvajnico, kjer je kmalu zaspanjala v objemu amorja. Zjutraj ob štirih je Julka odšla v svoj hotel. Ko je hotela pozneje nekaj kupiti, je opazila, da ji manjka 300 Din. Spomnila se je, da je zjutraj spremila po progi Franceta, a Jošt je sam ostal v čuvajnici z njeno torbo. Julka je šla na policijo povedat, kako grdo ji je Jošt poplačal njeno ljubezen. Zadeva je prišla pred sodnika. Jošt je priznal, da je 100 Din res vzel, a ne pare več. Jošt po 3 dni zaprt, pa Julki bo moral 100 Din povrniti.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 23.: «Kovarstvo in ljubezen». E.
Petek, 24.: Zaprto.
Sobota, 25.: ob 15.: «Triglavska bajka». Izv. (Znižane cene.) Ob 20.: «Kovarstvo in ljubezen». Izv. (Znižane cene.)
Nedelja, 26.: ob 15.: «Peterčkove poslednje sanje». Izv. (Znižane cene.) Ob 20.: «Slaba vest». Izv. ((Znižane cene.)
Pondeljek, 27.: «Stalni gost», «Boubouroche». B.
Torek, 28.: Zaprto.
Sreda, 29.: «Skopuh». D.
Četrtek, 30.: «Joy». A.
Petek, 31.: Zaprto.

Ljubljanska opera

Četrtek, 23.: «Tannhäuser». A.
Petek, 24.: Zaprto.
Sobota, 25.: Premijera Mozartove opere «Cosi fan tutte». Izv. ((Znižane cene.)
Nedelja, 26.: ob 20.: «Grofica Marica». Izv (Znižane cene).
Pondeljek, 27.: Zaprto.
Torek, 28.: «Manon». C
Sreda, 29.: «Carmen». E.
Četrtek, 30.: «Cosi fan tutte». B.
Petek, 31.: Zaprto.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 25.: ob 15.: «Pepelka». Ob 20.: «Orlov». Premijera (Izven).
Nedelja, 26.: ob 15.: «Veseli kmetič». Ob 20.: «Orlov».

Repertoar Narodnega gledališča o božičnih praznikih. Opozarjamo na predstave Narodnega gledališča o praznikih, ki so vse po znižanih cenah. Drama igra na Sveti dan popoldne ob 3. «Triglavsko bajko», zvečer ob 8. pa «Kovarstvo in ljubezen»; opera pa ima na Sveti dan zvečer ob pol 8. premijero Mozartove opere «Cosi fan tutte». Na dan sv. Stefana igra drama popoldne ob 3. «Peterčkove poslednje sanje», zvečer pa priljubljeno kmetiško komedijo «Slaba vest». V operi se poje isti večer ob 8. učinkovita operета «Grofica Marica» z gospo Poličevo v naslovni ulogi.

Božič v mariborskem gledališču. Oba praznika bo popoldanska predstava. Na prvi praznik veleuspela otroška igra «Pepelka», na Štefanovo pa priljubljena in zabavna operета «Veseli kmetič». Oba večera pa se uprizori letošnji operetni šlager «Orlov».

«Orlov» na mariborskem odru. Na božični praznik zvečer se vrši v mariborskem gledališču premijera operete «Orlov», ki je doživela po vsem svetu kar največji uspeh ter je za «Grofico Marico» menda najuspelejši «šlager» med operetami. Prvovrstna oprema, lepo dejanje, krasne melodije, temperamentni modni plesi, vse to bo pripomoglo, da bo doživela ta operета gotovo tudi v Mariboru celo vrsto razprodanih hiš. Režira priznani operetni strokovnjak g. Bachmann kot gost.

Nove slovenske knjige. Učiteljska tiskarna v Ljubljani je pravkar izdala dve novi knjigi: poezije E. Gangla «Hram slave» in Fleretov prevod Swiftovih «Guliverjevih potovanj». «Hram slave» obsega novejše pesmi E. Gangla, ki so izhajale v «Zvončku» in imajo domovinski značaj. Opevajo jugoslovenski svet in naše domače kraje in ljudi. Swiftovega spisa «Guliverjeva potovanja» so si prijatelji naše mladinske literature že zdavnaj želeli. To bo prava slaščica za fantazijo naše mala line. Pavel Flere je spis primerno skrajšal in ga prilagodil okusu današnjega časa. Knjiga je ilustrirana s starimi podobami. Sicer pa se bomo k obema knjigama še povrnili.

Iz splitskega gledališča. Splitsko gledališče je imelo v torek premijero Ibsenove «Divje race». Dramo je režiral naš rojak Rade Pregarc.

Velike Beethovnove proslave na Dunaju. Te dni je bil določen podrobni program velikih Beethovnovih proslav, ki se bodo vršile povodom stoletnice mojstrove smrti od 26. do 31. marca pr. leta na Dunaju. V tem času se bodo izvajala v raznih koncertnih dvoranah, oziroma v operah vsa Beethovnova dela. Dirigirala bosta v prvi vrsti Schalk in Weingartner.

Domače vesti

* **Pošiljalcem prispevkov za božično številko.** Za letošnjo božično številko smo prejeli veliko prispevkov, zlasti leposlovnih a žal prepozno, da bi jih mogli letos priobčiti. Vsi, ki so nam kaj poslali po 13. decembru, ki je bil zaključni dan zabavne priloge, naj nam iz tega razloga oproste in naj potrpe do prihodnjega božiča. **Uredništvo.**

* **Gospa Pašić v avdijenci.** Gospa Gjurgjina Pašić, vdova po pokojnem Nikoli Pašiću je bila predvčerajšnjim v avdijenci pri kralju in se mu je zahvalila za izraženo sožalje in za počaščenje pokojnika ob priliki njegovega pogreba.

* **Nov narodni poslanec.** Namesto pokojnega Nikole Pašića pride kot poslanec v Narodno skupščino Emilijan Grgić, pravoslavni svečenik iz Rume.

* **Vseslovanski zdravniški kongres.** V dneh 15. do 18. t. m. je bil v Pragi sestanek delegatov slovanskih zdravniških organizacij v svrho ustanovitve vseslovanske zdravniške zveze. Konferenca se je vršila v prostorih Spolka českych lekařu. Sestanka so se udeležili tl-le delegati: za češke zdravnike dr. Jirasek, za poljske zdravnike dr. Jakimak, za ruske prof. dr. Redlich, za ukrajinske prof. dr. Matuščenko, za jugoslovenske posl. dr. Ivković, za slovaške prof. dr. Pešina in za bolgarske dr. Kirov. Sestavljena in sprejeta so bila pravila Zveze. Na konferenci so delegati zaključili, da se bo vršil I. vseslovanski zdravniški kongres v Varšavi meseca maja l. 1927.

* **Nova učiteljska organizacija.** V torek 28. decembra ob 10. dopoldne se vrši v mali dvorani »Kazine« v Ljubljani ustanovno zborovanje »Udruženja okrajnih učiteljskih društev »Edinstvo«. Ker se je izvršil razcep slovenskega učiteljstva, ki je bilo organizirano v ljubljanskem poverjeništvu UJU deloma po celjski skupščini zaradi znanega stališča narodnega in državnega edinstva deloma zaradi poznejšega sprejema celotne »Slomškove »Zveze« v to organizacijo, ki se jo more odslej smatrati za uradniško stanovsko organizacijo, zato si hoče napredno slovensko učiteljstvo osnovati svoje lastno udruženje z izrazito naprednim, svobodomiselnim pogledom glede šole, učiteljstva in prosvete.

* **Izpremembe v državni službi.** Trajno sta upokojena: Ivan Bernot, predmetni učitelj na Srednji tehnični šoli v Ljubljani in višji davčni upravitelj Jakob Tobias v Ptuju. Predmetni učitelj Leopold Namorš na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani je iz 3. skupine pomaknjen v 2. skupino II. kategorije.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 117. številki zakon o povračilih ob selitvi in službenem potovanju častnikov, vojaških duhovnikov, uradnikov in ostalih uslužbencev pri vojski in mornarici in o dokladah na zvanje, letenje in vkrcanje ter pravilnik o odkupovanju invalidnine in podpore.

* **Aretacija nevarnega atentatorja v Požarevcu.** V taborišču bolgarskih emigrantov v Požarevcu je bil aretiran te dni bolgarski begunec Ivan Todorov Šovelinov, ki je imel nalogo, da ubije ali zastrupi oba znana voditelja bolgarske poljedelske stranke, ki živita v Beogradu, Obova in Kosto Todorova, ter vse druge odličnejše zastopnike bolgarske emigracije v naši državi. Šovelinov je pri zasliševanju odkrito priznal svoje namene in izjavil, da je dobil ta nalog od sofijskih policijskih oblasti, ki so ga tudi spravile čez mejo. Sedaj se nadaljuje preiskava, da se ugotovi, ali ima še kake sokrivce.

* **Razpisana službena mesta.** Razpisana je služba okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Mokronog. Prošnje naj se do 15. januarja 1927 vlože pri velikem županu ljubljanske oblasti. Na javnem otroškem vrtcu v Mežici pri Dravogradu pa je razpisana služba otroške vrtnarice. Pogoji za sprejem so razvidni iz razpisa v 117 številki »Uradnega lista«.

* **Nemčija namerava prepovedati uvoz zaklanih svinj iz Jugoslavije.** Po gotovih poročilih, ki so jih dobili naši gospodarski krogi, namerava Nemčija, kakor poroča beograjska »Politika«, s 1. januarjem 1927 prepovedati uvoz zaklanih svinj iz naše države. Z ustanovitvijo izvoza v Nemčijo bi bil zadan nedvomno težak udarec naši klavni industriji, ki je že tako v veliki krizi.

* **Promocija.** Na ljubljanski univerzi bo danes opoldne promoviran g. Berlic iz Sv. Trojice v Slovenskih goricah za doktorja prava.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl 20. t. m. g. Lovrenc Hönigmann »Gruber« gostilničar in posestnik v Kočevju, načelnik nove nemške posojilnice in načelnik gostilniške zadruge. Pred leti se je ponesrečil pri odkladanju vina in mu je sod zmečkal nogo.

* **Svobodna cona na Sušaku.** V ministrstvu za trgovino in industrijo se osnuje posebna komisija, ki se bo bavila z vprašanjem sušaške svobodne cone. V komisijo so pozvani tudi zastopniki vseh zainteresiranih občin in korporacij. Konferenco bo otvoril sam minister trgovine.

* **Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani** vse interesente vljudno opozarja, da mu ne prednašajo ne pismenih, ne ustmenih prošenj za službo, ker istih ni na razpolago in tudi zanje ni podana proračunska možnost. Vse tozadevne intervencije so brezuspešne.

* **Iz navtične šole v Dubrovniku.** V četrtem razredu trgovske pomorske akademije v Dubrovniku je pouk za nekoliko dni ustavljen. Ravnatelj šole je bil odredil, da se letos ne praznuje tradicijonalni praznik sv. Nikole. Četrti razred akademije pa kljub temu ni prišel k predavanjem. Sledila je drakonična kazen: vsi dijaki četrtega letnika so bili zaradi nepokorščine izključeni. Starši izključenih dijakov so se proti strogi kazni pritožili na ministrstvo prosvete.

* **Poročila sta se na Dunaju** gdč. Nada Gabrščekova, hči g. Andreja Gabrščka iz Gorice, in inž. Josip Slišković, znani strokovnjak v radiofoniji, o katerem je nedavno objavilo »Jutro« obširno oceno in njegovo sliko. Bilo srečno!

* **Klub ljubiteljev sportnih psov** obvešča svoje člane, da z letom 1926 preneha izhajati glasilo jugoslovenskega kinološkega saveza »Naši psi«, ki je izhajalo kot priloga lista »Lovec«. JLS je sklenil na svoji zadnji seji, da se bodo početkom l. 1927 priobčevala vsa kinološka vprašanja, razprave in poročila v listu »Lovec« kot glasilo JKS. Člane kluba vljudno vabimo, da z letom 1927 pristopijo kot člani Slov. lovskemu društvu in bodo dobivali na ta način list »Lovec« vsaj enkrat mesečno brezplačno. Članarina SLD znaša Din 50 na leto. Prijave naj se pošiljajo na blagajnika SLD g. ravnatelja Zupana v Ljubljani.

Danes ob 12. uri

zaključi oglasni oddelek „Jutra" v Prešernovi ul. sprejemanje oglasov za božično številko „JUTRA".

NEOBVEZNO

za njih priobčitev pa bo sprejemal oglase do 5. ure popoldne. V interesu vsakogar, ki hoče izkoristiti štiri dni aktualno božično številko „Jutra" v svrho oglaševanja je, da naroči svoj oglas že v dopoldanskih urah.

OGLASNI ODDELEK „JUTRA"

* **Denarne zavode** opozarjamo — da se izognejo nepotrebnim izgubam — na razpravo g. dr. Vrančiča v 12. številki »Slovenskega Pravnika« o prednostnih pravicah premij za socijalno zavarovanje pred vknjiženimi terjatvami.

* **Sneg v Kočevju.** Sneg, ki je zapadel 5. in 6. t. m. še vedno leži do četrt metra visoko in več. Okoli Koprivnika in v »Hinterlandu« pa ga je bilo 1—1½ metra.

* **Promet na progi Bitolj-Prilep ustavljen.** Vsled visokega snega ki je zapadel skoro poldrugi meter na debelo, je promet na progi Bitolj-Prilep ustavljen.

* **Železniška nesreča.** Iz Zidanega mosta nam pišejo: Dne 21. t. m. popoldne se na progi zaposleni železniški delavec Miha Cigole ni mogel pravočasno umakniti iz Ljubljane prihajajočemu tovornemu vlaku, ki ga je zgrabil in mu odtrgal desno nogo. Težko ranjenega delavca so prepeljali v bolnico v Celju.

* **Zadnje dni pred Božičem** spomnite se trpečih in stradajočih slepcev s kakršnimkoli darom. — Milodare sprejema (v blagu ali denarju) pisarna Podpornega društva slepih Ljubljana Wolfova ulica 12. — Na željo pošiljamo položnice.

* **Konj mu je polomil rebra.** V Zakladno bolnico v Zagrebu so v torek popoldne prepeljali kočijaža Franceta Hudino, rodom z Bizeljskega, katerega je v Knežiji konj s kopitom udaril s tako močjo, da mu je zlomil več reber.

* **Lov za žeparjem, ki je ukradel 100.000 čeških kron.** Policijska ravnateljstva so prejela iz Prage tiralico za Jakobom Goyasom, ki se pravzaprav imenuje Jakob Goldin, trgovcem iz Poljske, a rojenim baje v Urugvaju. V Pragi je ukradel 100.000 čeških kron ter potem izginil brez sledu. Ta mednarodni žepar ima potni list curiške prefekture, izdan dne 16. novembra pod štev. 2858. Govori poljski, nemški, španski in italijanski.

* **Avtomobilska nesreča pri Podgorici.** Na cesti med Podgorico in Kolašinom se je pretekli pondeljek pripetila težka avtomobilska nesreča. Avtomobil, s katerim se je vozilo osem potnikov, se je na nekem ovinku prevrnil preko pobočja ob cesti. Vsi potniki so bili težko ranjeni. Trije izmed njih so v smrtni nevarnosti.

* **Dvojen umor in samomor.** Iz Mostarja poročajo: Mlada vaška lepotica v hercegovskem selu Jasiku Rista Belić je imela ljubavno razmerje s postavnim fantom Čedo Matijozićem. Ko je Ristin oče, ki je živel v sovraštvu s Čedovim očetom, zvedel za to razmerje, se je razljutil na svojo hčerko ter ji prepovedal nadaljne sestanke s Čedo. Medtem pa je vdovec Gjoka Petrić ki je mnogo starejši kakor Rista, zaprosil očeta za njeno roko. Rista se je branila a brez uspeha. Ko pa je te dni Petrić zalotil svojo mlado ženo na sestanku z njenim prejšnjim ljubimcem, je potegnil revolver in ustrelil Čedo. Videča Čedo v krvi je Rista iztrgala svojemu možu revolver, ga ustrelila, potem pa še sebi pognala kroglo v glavo.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved manufaktura, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izberi pri Karlu Prelogu Ljubljana Stari trg 12 in Židovska ulica 4.

* **Fotografiranje v naravnih barvah.** Izšla je baš za praznike brošura »Kratko navodilo za fotografiranje z Lumierovimi avtohromnimi ploščami« ter stane 5 dinarjev. Knjiga je edina slovenska te vrste ter jo ljubiteljem fotografije kar najtopleje priporočamo. Dobi se v samozaložbi drogerije Sanitas v Celju ali pa njeni podružnici Ljubljana, Prešernova ulica. Ista tvrdka ima tudi vse avtohromne plošče in kemikalije v zalogi. 1596

Gostilna pri Faimoštru
Sv. Petra nasip
priporoča

Dolenjska portugalka	liter á	Din	14·—
za slabokrvne Opolo	„	„	11·—
otok Vis, dalmatinec	„	„	11·—
bizelc	„	„	14·—
štajerc	„	„	12·—
burgundec	„	„	15·—
12927 pikrčan	„	„	20·—

* **Čevlje za male noge** št. 35, 36, in 37 več tisoč parov močnih, solidnih in trpežnih prodaja tovarna Peter Kozina & Comp. Tržič, v svojih lastnih trgovinah, Ljubljana Breg 20, in Aleksandrova cesta 1., po povprečni ceni Din 145 dokler traja ta zaloga. 1554

ITO zobna pasta najboljša

* **Zdrave živce in mirno spanje** dosežete z uživanjem zdravilnega »Nervosal« čaja. Izdeluje lekarna Ph. Mr. Bahovec, Ljubljana, »Zvezda« Kongresni trg 12. 1594

* **Čajanka!** Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vanilijin sladkor. Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk. 5

* **Popravila pisalnih strojev** se izvršujejo strokovnjaški in najceneje v specijalni delavnici za popravila pisalnih strojev Ant. Rud. Legat & Comp., Maribor, Slovenska ulica, 7. telefon 100.

* **Lepo božično darilo je pisalni stroj.** Tvorniško nove in rabljene pisalne stroje kakor tudi stroje za potovanje ima vedno v zalogi tvrdka Ant. Rud. Legat & Comp., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

Vaporizatorji
(razpršilci)
originalni francoski najmodernejših oblik, od **Din 26·—** dalje dospeli v drogerijo
„Sanitas"
Prešernova ulica 5., in **lekarno Bahovec**
Kongresni trg št. 12.

Iz Ljubljane

u— **Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani,** je imel 21. t. m. ob 20. prvi plenarni sestanek v veliki dvorani Mestnega doma. Sestanka so se v odličnem številu udeležili dostojanstveniki in člani častnega predsedstva, reprezentačnega odbora in umetniško tehniškega komiteja ter polnoštevilna uprava Udruženja rezervnih oficirjev kot izvršilni odbor. Veliko zadovoljstvo je vzbudila častna delegacija iz Maribora in Celja. O dosedanjem delu je poročal predsednik izvršilnega odbora za postavitev spomenika ing. Ladislav J. Bevc. O predlogih finančnega značaja je poročal predsednik nadzornega odbora g. Riko A. Jug. Predlogi so bili v celoti sprejeti. Pri razpravi o spomeniku se je soglasno sklenilo, da naj člani plenarnega odbora pismeno sporočijo izvršilnemu odboru svoje misli o primernosti prostora in o spomeniku. Soglasno je bil izvoljen finančni komite, kateremu je bila podeljena pravica kooptacije in ki bo kot sestavni del izvršilnega odbora deloval pri finančni akciji. Iz poteka debate se je mogla ugotoviti splošno zanimanje za spomenik; med prisotnimi zastopniki javnega mnenja Slovenije je vladala enodušna volja da se postavi v Ljubljani spomenik, ki naj predstavlja ponosno radost Slovenije nad dejstvom osvobojenja in njeno hvaležnost velikemu pokojniku.

u— **Veselje klerikalnega kandidata.** Pišejo nam: Včerajšnji »Slovenec« je ponatisnil »Obzorovo« vest, poslano mu iz prijateljskih krogov g. Rojine da »ima SLS v Ljubljani sigurna dva mandata, ker kandidira na njeni listi v celi Ljubljani zelo dobro znani in priljubljeni industrijalec Anton Rojina«. Kakor nam poročajo, je industrijalec g. Rojina v znak veselja nad ponatisom v »Slovencu« daroval krščanskosocialni Jugoslovanski strokovni zvezi večjo svoto denarja, baje več tisočakov. Če bo našel še kaj posnemovalcev v vodstvu SLS ni izključeno, da bodo vsaj nekateri kršč. socialnci volili klerikalno listo.

u— **Zdravstvene razmere** pri nas še dolgo niso take, kakršnih bi še želeli. Za kulturen narod previsoko število umrljivosti in nalezljivih bolezni razjeda življensko silo našega ljudstva. Naše zdravstvene oblasti pri vsej svoji delavnosti in dobri volji ne bodo uspele, dokler ljudstvo samo po zgledu v drugih državah ne začne skrbeti za povzdigo svojega zdravja. Že pred letom se je osnoval odbor, ki si je stavil nalogo, da ustanovi v Ljubljani društvo za čuvanje najvišje človeške dobrine — zdravja. Zdaj smo na tem, da to društvo ustanovimo. Vljudno vabimo vse someščane, da se udeleže ustanovnega občnega zbora, ki bo v nedeljo, dne 26. t. m. ob 10. dopoldne v mali dvorani hotela Union s tem-le dnevnim redom: Otvoritev, poročilo pripravljalnega odbora, sprejem pravil, volitev odbora in revizorjev ter slučajnosti.

Danes zadnji dan velika pustolovina

— Obisk o polnoči —

Agnes Esterhazy in Bernhard Götzke.

Pride: Gostovanje slavnega pariškega baleta „Bonjour Paris".

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9. uri — Kino IDEAL

u— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** Glasom zdravstvenega izkaza mestnega magistrata se je v dobi od 15. do 21. dec. rodilo v Ljubljani 27 otrok (10 moškega 17 ženskega spola), umrlo pa je 11 moških in 7 žensk, skupaj torej 18 oseb in sicer 3 osebe za pljučnico, 3 za jetiko, 3 za rakom, 2 za prirojeno slabostjo, 2 za ostarelostjo, 1 za davico, 2 za boleznijo na srcu in 1 za vnetjem možganske mrene. Na nalezljivih boleznih je obolelo 25 oseb: 7 na dušljivem kašlju, 5 na legarju, 5 na ošpicah, 4 na škrlatinki, 3 na davici in 1 oseba na šenu.

u— **Uprava kola jahačev in vozačev v Ljubljani** objavlja, da vrši vpis v šolo jahanja, ki se bo pričela meseca januarja prihodnjega leta, g. dr. Lukman, Gradišče 2, in g. Aleksander Knez, Gosposvetska c. 1.

u— **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 vlom, 1 tatvina, 1 poškodba tuje lastnine, 1 prestopek obrtnega reda, 2 prestopka pasjega kontumaca, 1 izgred in 10 prestopkov policijskega reda. Aretacija je bila izvršena 1 in sicer radi vlačugarstva in goljufije.

u— **Vlom v Mostič.** V času od 1. do 20. t. m. je neznan zlikovec udrl v shrambo Društva slovenskih žen in deklet, v takozvani Mostič v gozdu nad Večno potjo. Storilec je odnesel iz barake kakor je ugotovil čuvaj Mostiča železničar v pokoju France Košir dvoje močnih vrvi za gugalnice, kroglo za rusko kegljišče, 9 kegljev in več različnega orodja v skupni vrednosti 1400 dinarjev.

u— **Zopet tatvina v šoli.** S hodnika šišenske šole je neznan tat, ki se je utihotapil v poslopje med poukom, odnesel dne 20. t. m. učencema Jos. Volku in Leonhardu Vidicu zimski suknji, vredni 2000 Din.

u— **Zasledovan vlomilec.** Ko je prišel delavec Ciril Krajnik, stanujoč na Mestnem trgu št. 3 pri Mariji Petričevi, dne 20. t. m. zvečer s posla domov je stopivši v svojo sobo opazil, da notri ni nekaj v redu. Ugotovil je takoj, da je sobo nekdo nenapovedano obiskal in mu ukradel novo obleko in še ene hlače povrhu v skupni vrednosti 1300 Din. Istočasno kakor Krajnik pa je ugotovil tudi pri sosednji stranki stanujoči delavec Franc, da je tudi njemu zmanjkalo iz sobe za 730 Din razne obleke in perila. Z obleko vred pa je izginil tudi 21 letni France P., ki je stanoval skupno s Peterko, ki ga sedaj zasleduje policija kot tatu in vlomilca.

u— **Poslovanje bank dne 24. decembra.** Banke bodo dne 24. t. m. (na božični večer) poslovale od 8. do 14. ure. Društvo bančnih zavodov.

u— **Zadruga brivcev in frizerjev v Ljubljani** naznanja, da bodo brivski in frizerski lokali v soboto dne 25. dec. in v soboto 1. januarja odprti do 12. dopoldne. — Načelstvo. 1615

u— **Družabne prireditve sportnikov** so po vseh večjih mestih prave atrakcije. Tudi Ljubljana se pripravlja na podobno prireditev. Priprave za 8. januarja so v polnem teku. Atena, Ilirija, Lj. Sp. klub tekmujejo med seboj, da bo prireditev najstarejših ljubljanskih klubov v vsakem oziru uspela. 1619

u— **Za črno-belo reduto,** ki jo prireditakakor je bilo že javljeno Klub Primork in ASK Primorje 5. februarja na Taboru, vlada že sedaj precejšnje zanimanje, kar jamči, da bo prireditev, ki je vedno pomenjala revijo ljubljanske in izvenljubljanske elitne slovenske družbe, tudi letos odlično uspela. Na številna povpraševanja odgovarjamo, da se bo pričelo z razpošiljanjem vabil začetkom prihodnjega meseca. Dostop bo dovoljen brez izjeme edinole proti vabilu. 1610

u— **Pevci »Preporodaši«!** Vaja mešanega zbora bo danes ob 6. v dvorani arene Narodnega doma. Vsi in vse! Smo pred nastopom! Točnost. Načelnik. 1613

u— **Otroci,** ki so dobili od magistrata nakazilo za božičnico naj se zglasijo danes med 3. in 5. uro v pisarni »Kola jugoslovenskih sester«. 1620

u— **Silvestrov večer** priredi Ljubljanski Sokol dne 31. decembra v svoji telovadnici v Narodnem domu z zelo bogatim veselim in zabavnim sporedom. Na zaključek starega leta vabijo se vsi prijatelji Sokola. 1612

u— **Opozarjamo** cenjene čitatelje na »Preselitveno naznanilo« Matematično-mehanične delavnice Anton Kozina, objavljeno v inseratnem delu. 1614

u— **Božična darila v veliki izberi,** orožja in potrebščine za lovce, najceneje pri puškarju F. K. KAISER, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

u— **Delikatesa in špecerija** s popolnim sortimentom ter nizkimi cenami »Muc-Koloniale« Tavčarjeva ulica 4. se priporoča.

u— **Za Božič,** kakor tudi **celo leto** dobite zaklano in očiščeno **perutnino** vsake vrste po najnižjih cenah **le v perutninskem zavodu, V. Kmet, Spodnja Šiška, poleg mitnice.** Telefon 375. 1559

u— **Gospodu Drago Petriču, učencu IV. a razreda.** Vaša pisma smo priložili le čitateljem mesta Ljubljane in Celja. Svetujemo Vam pa, da pridete z gospo mamo v trgovino, ter si zberete kar Vam srce poželi. Ne stojte pa vedno pred izložbo, ker s tem ovirate promet. Drogerija Sanitas. 1596

u— **Nekaj pisem** gosp. Drago Petriča je strankam v drogeriji Santas na razpolago. Kdor jih želi, naj jih zahteva, ko se pride tehtat. 1596

u— **Izgubljeno.** Včeraj je bila izgubljena v Ljubljani vložna knjižica Mestne hranilnice ljubljanske. Kdor bi jo našel, naj jo izroči proti odškodnini vlagatelju.

Iz Maribora

a— **Domov...** Vesel cirkular je krožil včeraj po mariborskih šolah. Mladini je podaljšal božične počitnice za cel dan. Mesto in knjigi so hiteli študenti in študentke popoldne proti kolodvoru in se gnetli v zakurjene vagone. Kakor sicer ljubijo živahne mestne ulice z izložbami in trotoarji, tako so včeraj s srečnim bleskom v očeh in s hrepenenjem po domači vasi zapuščali mesto. Domov!... To je bil včeraj odjek mariborskega študentskega zaroda. Naj se globoko oddahnejo in odpočijejo mlade dušice in navžijejo zdravja po hribih in dolinah, da se nam vrnejo rdečih lic in jasnih oči. Srečen božič pa s podvojenim delom v novo leto!

a— **Po knjige!** Prijatelji najplemenitejše duševne zabave, ki si hočejo oskrbeti izbranega čtiva za božične dneve, opozarjamo, da je Ljudska knjižnica danes v četrtek zvečer zadnjič pred prazniki odprta. Knjižnica je pomnožena s krasnimi novitetami.

a— **Pri Treh ribnikih...** je zavelo prav ob nastopu kalendarske zime tudi pravo zimsko življenje. Pot skozi park nas vodi sicer še skozi zelene jase, le tu in tam so ostale plasti belega snega, vsevprek pa leži vejevje, ki ga žagajo s parkovega grmičevja in eksotičnih dreves. Smrekov gozdič ki ga je polomila ona huda burja, so že očistili podrtih smrek, s svežih požaganih štorov diši solzeča smola. Iz malega ribnika je izginil labud z račkami, vodna gladina je zamrznila in se že pripravlja na obisk mladih drsalcev. Tudi gornja ribnika je že zajela debela skorja, ki je sicer še prosojna, toda stopinje že vzdrži. Če bo vzdržal mraz, bo ob praznikih že najbujnejše vrvenje pri Treh ribnikih. Često ob ribnikih so pravkar nasuli z novim kamenjem. Zlobni fantalini, največ pa slabo vzgojeni dijaki, pa niso imeli ob svojem sprehodu nujnejšega dela, kot da so metali to kamenje na led, od koder ga bo težko odpraviti in se je bati, da bo radi tega drsališče sploh nerabno, če ne bo takoj temeljito in strokovnjaško popravljeno. Tudi novo poslopje ob ribniku, ki je gradi stavbeni urad v lastni režiji, še ni gotovo. Sedaj ob tem hudem mrazu pa seveda tudi ni mogoče zidati. Ako bi imelo gradbo v rokah zasebno podjetje, kjer morajo ljudje za plačilo tudi res delati, bi bila stavba gotovo že davno gotova in pod streho. Tako pa smo imeli pri Treh ribnikih dolge mesece socijalni zavod za podporo brezposelnih, žal na račun Olepševalnega društva in v škodo letošnje zimske sportne sezone. Upamo, da bo vsaj sedaj ukrenjeno najpotrebnejše, da bo drsališče uporabljivo čez praznike. Vsaj to skromno božično darilo naj občina pokloni mladini v prospeh njene higijene!

a— **Sprememba posesti.** Prodali so: Marija Gajšek poslopje v Frankopanovi ulici št. 33, mesarju Francu Wutteju in Mariji Žolger v Jezdarski ulici 8, za 50.000 Din; Karl Pugl na Trgu Svobode Bogomiru Divjaku in Justinu Gustinčiču, mehaniku na Glavnem trgu, hišo v Tatenbachovi ulici in Kleparski št. 9., za Din 182.000; Ivan in Liza Knupel hišo v Samostanski ulici št. 5 Francu in Matildi Mikl za 35.000 Din.

a— **Ruška koča** na Pohorju, zgrajena l. 1907, slavi letos 20 letnico svojega obstanka in 15 letnico Silvestrovih večerov. Prva partija se odpelje ob 13.30, druga ob 16.. do Ruš. Od Ruške koče do Čandra (torej nad pol poti) krasno sankališče. V neposredni bližini in okrog koče najlepši smuški teren. Sneg jako ugoden. Koče na Pohorju so celo leto dobro oskrbovane ter nudijo zimskim sportnikom prijetno tople sobe za prenočišče. Na Silvestrovo torej na veselo svidenje pri Ruški koči, kjer se bomo prav planinsko zabavali. Tam dobite tudi na posodo sanke, tako, da jih ni treba nositi s seboj.

Iz Celja

e— **Žalostna smrt duhovnika pravdarja.** V Polju pri Podčetrtku je župnikoval duhovnik Anton Drofenik, ki je bil pri sodišču znana osebnost. Iz najnovejšega časa je tekla proti njemu obtožba državnega pravdnika, da je meseca marca t. l. na pokopališču v Polju iz nagajivosti poškodoval in neopravičeno odprl grobove, da je z mrliči nedostojno ravnal, poškodoval marmornata spomenika, od enega pa še posebej odtrgal križ in ga treščil ob kamen na drobne kosce. Ukazal je celo grobarju s sekiro presekati popolnoma ohranjeno krsto. Preden je moglo sodišče izreči svoj tozadevni pravdorek, se je župnik Drofenik že sam obsodil. Našli so ga dne 21. t. m. v farovžu v Polju obešenega. Dasi je žalostno končal svoje burno življenje, se bo vendarle ob njegovi smrti oddahnila vsa fara in tudi širša okolica.

e— **Štiridesetletno zvesto službovanje pri mestni občini celjski.** Pri mestni občini celjski je uslužben že 40 let cestni pometač Štefan Volavšek. Ves čas je služil marljivo in zvesto ter je lahko v vzgled številnim delojemalcem, ki iz mržnje do dela ali iz drugih malenkostnih vzrokov radi in tako

Ali ste kaj pomenili film

„FEDORA"

? ? ? ? ?

Višek filmske lepote in igre

Samo še danes! Samo še danes!

HARRY HILL

velikanski uspeh s svojo nedosegljivo fino zamišljeno pustolovno komedijo:

NA VALU 1.000

Predstave se vrše točno ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Elitni Kino Matica najudobnejši kino v Ljubljani.

pogosto menjajo službe. Mestna uprava je hotela tudi vidno izraziti svojo popolno zadovoljstvo in najlepše priznanje svojemu zvestemu in vzornemu delavcu. Župan dr. Hrašovec je včeraj, dne 22. t. m. dopoldne v navzočnosti uradnega predstojnika magistratnega svetnika Šubica izročil povodom 40 letnega jubileja Štefanu Volavšku s primernim nagovorom majhno darilo, ki mu naj osladi letošnje božične praznike.

e— **Godbeno društvo v Celju** je priredilo v nedeljo, dne 19. t. m. ob pol 12. uri pred kolodvorom promenadni koncert. Počastilo je s tem svojega častnega člana g. postajenačelnika g. Rudolfa Jakhla ter mu ob tej priliki v priznanje njegove velike naklonjenosti in zaslug za godbeno društvo izročilo častno diplomo. Med koncertom se je nabralo na Krekovem trgu pred kolodvorom mnogo občinstva. Saj pa tudi uživa g. postajenačelnik zaradi svoje ljubeznjivosti in postrežljivosti splošno priljubljenost.

e— **Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva za Slovenijo** bo imelo na Št. Janževo dne 27. t. . ob 10. uri v gostilniških prostorih v Narodnem domu svoj redni občni zbor. Zaradi velike važnosti tega društva za povzdigo sadjarstva in vrtnarstva se pričakuje mnogoštevilna udeležba.

e— **Brivnice v Celju.** Brivnice v Celju bodo na božični dan ves dan zaprte, na Štefanovo pa odprte od pol 8. do pol 11. ure opoldne.

e— **Občni zbor cinkarne d. d.** bo dne 28. t. m. ob 15. uri v njegovih poslovnih prostorih v Gaberju pri Celju.

PERLE,

modni uhani

Din 15—, 20—, 25—, 30.

F. ČUDEN,

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 1.

Gostovanje pariškega baleta

BONJOUR PARIS

v KINU IDEAL

vsakdo že nestrpno pričakuje.

Iz Kranja

r— *Kranjski občinski svet* bo imel v četrtek dne 30. decembra ob 18. uri v mestni posvetovalnici svojo redno sejo.

r— *Dražba nekaterih dohodkov kranjske občine.* Včeraj so bili na javni dražbi v občinski pisarni oddani nekateri dohodki mestne občine v enoletni zakup dosedanjima zakupojemnikoma. G. Ivan Engelmann je izdražil zakup tehtnice pri kolodvoru za 16.500 Din, šotornino na Glavnem trgu za 14.500 Din. g. Franc Pajer pa zakup tehtnice v Kokriškem predmestju za 7000 Din ter stojnino na živinjskem trgu za 25.000 Din. Definitivno odobritev bo o tem še izrekel občinski svet na seji dne 30. t. m.

r— *Državna cesta v Kokriški dolini* je bila dosedaj že v toliko popravljena, da je bil te dni otvorjen promet z vozili na njej že do 20 km. Dolžina dosedaj popravljene ceste znaša 10 km ter je bilo od km 10.6 pri Tupalčah zgrajenih šest mostov preko Kokre. Ugodno vreme zelo pospešuje gradbena dela.

r— *Iz poslovnega sveta.* Puškarna v Kranju se je razdružila ter prešla v likvidacijo. Rok za upnike je do 11. marca 1927.

r— *Redkost iz narave.* Te dni so vlovili dijaki v telovadnici realne gimnazije lepo razvitega majnikovega hrošča. Toplota zakurjene dvorane ga je skozi odprta vrata privabila iz mrzlega vrta.

r— *Zaključek ciklusa predavanj o radiju.* Predavateljski trije večeri o radiju pod okriljem Sokola so vzbudili veliko pozornost ter privabili spočetka lepo število poslušalcev. Nazorna in poučna predavanja sta imela gg. prof. dr. Dolar in inž. J. Jezeršek, ki je v te večere položil veliko truda. Zadnje predavanje je posetilo manj še število publike. V splošnem je bilo opaziti, da se je interes za radio med meščani zelo dvignil.

Naši onstran granic

Mussolini se opravičuje

Kakor smo zvedeli, so bili v Gorici klicani na kvesturo vsi po dogodkih dne 4. novembra zvečer prizadeti ljudje, v prvi vrsti predsedniki in zastopniki raznih društev, kjer jim je kvestor prebral pismo, ki ga je Mussolini pisal videmskemu prefektu z naročilom, da naj izrazi po nasilju prizadetim njegovo globoko sožalje. Ob enem je baje tudi padla beseda, da bodo krivci izročeni sodišču, in zagotovilo, da se v bodoče kaj takega ne bo več pripetilo. Na vprašanje, ali bodo prizadeti dobili povrnjeno škodo, niso dobili nobenega pozitivnega odgovora.

Mi obžalovanje ministrskega predsednika vzamemo s primernim zadoščenjem na znanje in se lahko ob vsej nesreči tolažimo saj z upanjem, da se kaj takega ne bo več pripetilo. Vendar pa imamo polno pravico, da izjave podobne vrste sprejmemo s skepso. Čudno je namreč, da so se istega dne vršila nasilja po vsej Italiji. Kateri migljaj je dal povelje vsem «sumljivim elementom in agentom-provokatorjem», kakor jih Mussolini imenuje hkratu? Mi si ne moremo misliti, da je to spontano nastalo po vsej državi. Tudi Mussolinijeve besede: «Jutri dobite, kar želite!», ki jih je izgovoril dne 3. novembra, so zelo značilne in dvoumne hkratu.

Vendar nočemo dvomiti v iskrenost M. obžalovanja, dasi mnogo indicij govori zato. Če pa je obžalovanje iskreno, je nujno, da enemu dejanju sledi tudi drugo, da sledi goli besedi tudi poprava škode, ki je radi tega nastala. Če se je vse skupaj zgodilo od neodgovornih elementov in proti volji vladnega načelnika, tedaj morajo biti ljudje, ki so nasilje organizirali ali storili, tudi v resnici kaznovani. Žal nam je za šolsko mladino, če bi morala radi tega trpeti škodo, žal pa nam ne more biti za tiste ljudi, ki so to mladino zapeljali v nedovoljena dejanja. Gospoda Bagiani in Dörfles še danes hodita prosta po goriških ulicah, dasi sta bila onadva kolovodje teh napadov. Sodnik Molinari še danes piha svoj strup na Slovence, dasi je njegov sin hodil požigat po Gorici in radi tega ne spada na tako mesto in je vendar predsednik goriškega tribunala.

Naši oblastniki v Gorici — mislimo tu na policijskega ravnatelja — še ni šel iz Gorice, dasi je dokazal, da je bil z razbojniki v zvezi in je z vsem svojim ravnanjem postopal proti volji načelnika vlade. Vsak otrok ve, da bi moral dobiti ukor in kazen za to.

Fašisti so še danes v Trgovskem domu, dasi so ga zasedli nasilno in proti volji svojega načelnika. Lepa je ta. Načelnik obžaluje, da se je to zgodilo, njegovi hlapci pa drže v rokah, kar so ugrabili. Kolikor vemo, najemninska pogodba še ni podpisana in nimajo pravice biti v poslopju. Izroče naj ga Slovencem v njih rabo!

Prostori društva Mladike so še vedno izpraznjeni, v prostorih se pase dolgčas in praznota, društvo pa je na cesti. Ali mislijo kaj ukreniti, da društvu zopet prepustijo svoje prostore?

Glavno pa je: Kdo in kdaj bo plačal odškodnino za nastalo škodo? Škoda je naravnost ogromna, če pomislimo, da so bili vničeni arhivi, ki tvorijo nenadomestljivo vrednost. In če plačajo vse to, še vedno ne bodo poravnali strahu, ki so ga vživali naši ljudje z žuganjem s smrtjo in nadaljnega uničevanja imetja. Vsega ni mogoče popraviti in povrniti. Toda, če hočejo, da bo naš narod verjel, da je bilo obžalovanje odkrito in resno mišljeno, je treba popraviti vsaj tisto, kar se da popraviti.

Kljub temu, da časopisje ni poročalo o dogodkih, je izvedela zadnja kmečka koča, kaj se je v Gorici zgodilo. Izvedela bo tudi, da so naše institucije prejele samo obžalovanje na papirju in da krivica ni bila popravljena in bo naredilo svojo sodbo. Če pa hočejo, da ta sodba ne bo uničevalna, naj pohitijo in naj besedi dajo polno vrednost s tem, da jo spremenijo v dejanje.

p— *Spominska plošča za 14 nameščencev zavoda «Assicurazioni Generali».* Dne 20. t. m. opoldne e bila v atriju palače zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu slovesno odkrita spominska plošča v počaščenje spomina 14 nameščencev zavarovalnice, ki so za svetovne vojne padli v italijanski vojski. Med njimi je tudi več Tržačanov. Slovesnemu odkritju je prisostvovalo vse uradništvo zavarovalnice, predstavniki oblastev, med njimi prefekt Fornaciari, bivši župan senator dr. Valerio in drugi. Predsednik Assicurazioni Generali Edgar Morpurgo je imel slavnostni govor, v katerem je poveličeval pokojnike, ki so padli za uresničenje italijanskih idealov. Bronasta plošča je veliko reliefno delo mladega kiparja Gigija Supina, ki je po materi Tržačan.

p— *Kmetijski tečaj* so otvorili v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Povdarjalo se je, da hoče Italija vzgojiti dobre kmetovalce. Prav in lepo! Predavatelji pa morajo biti strokovnjaki in Slovencem se morajo kmetijski predmeti razlagati po slovensko!

p— *Postaja v Podbrdu* je bila hudo zanemarjena. Čakalnica samo ena, nezakurjena. Sedaj je dobila postaja buffet. Razsvetljave pa ni še od nikoder. Italijanski listi so te dni pisali, da je dosedanje stanje na podbrdski postaji prava sramota za železniško upravo.

p— *Odšel je iz Sežane* podprefekt dr. Avian. Podprefektura je ukinjena. V slovo so mu izročili zlato kolajno, na kateri je zapisano, da je izvršil za okolico veliko dobrodelno delo. Ko je prišel, je bilo drugorodno ljudstvo nezaupno, hujskači so se gibali med njim, ali Avian je vse pregnal in premagal, njegovo delo stavi «Il Popolo di Trieste» za vzorec drugim med slovenskim ljudstvom. Avian je bil pravi fašistovski politični uradnik. S tem je povedano vse. Ljudstvo se bo po njegovem odhodu oddahnilo.

p— *Na «Dantejevi» gimnaziji v Opatiji* je podpisalo izmed 88 dijakov 72 liktorsko posojilo z zneskom 8400 lir. Reška «La Vedetta» naglaša, da so med dijaki številni drugorodci, katere italijanski profesorji, kakor se vidi, vzgajajo v pravem patrijotizmu.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani [illegible] dec[illegible] 192[illegible] — V'š nad morjem [illegible]

Kra[illegible] opaz[illegible]vanja	Ča[illegible]	Ba om.	Temper.	Rel. [illegible]ga v %	Smer vetra [illegible] brzina v m	Obla[illegible]nost	Vrsta padavin ob opazovanju	mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)		[illegible]2·[illegible]	–[illegible]4	59	S 1	10	megla	
	[illegible]	764·6	–6·7	98	SW 1	10	megla	
	14.	76[illegible]·4	–2·8	92	SE 0.5	4	megleno	
	[illegible]1	7[illegible]7·5	–2·4	80	mirno	8	megla	
Maribor . . .	8	762·[illegible]	–2·0	85	NW 3	7		
Zagreb . . .	[illegible]	7[illegible]1·9	–[illegible]	93	NW 1.5	9	megla	
Beograd . . .		762·0	–1·0	95	mirno	[illegible]		0.6
Sarajevo . . .		76[illegible]·0	–9·0	92	mirno	10		
Skoplje . . .		000·0	0·0	00		0		
Dubrovnik . .		7[illegible]	5·0	35	N 3	2		
Split		5[illegible]·4	4[illegible]	49	NNE 7	2		
Praha		[illegible]2·1	–1·[illegible]	-	WNW 3	10	sneg	1.0

Solnce vzhaja ob 7·36 zahaja ob 16·22 luna vzhaja ob 20·34 zahaja ob 10·44.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani –1·[illegible] najnižja –6·8 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani viš za 7·[illegible] mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Pretežno jasno; slana.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi iz vzhoda, oziroma severovzhoda. Nebo jasno. Temperatura od 3 — 7 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Sport

Nogometna konferenca med Jugoslavijo in Rumunijo

Kakor znano, so med našim in rumunskim nogometnim savezom vladala različna mnenja o propozicijah za kraljev pokal. Da se uredi to vprašanje, se je nedavno vršila v Temišvaru konferenca med našimi in rumunskimi delegati. Kakor se poroča, se je dosegel popoln sporazum, po katerem preide pokal v definitivno posest onega saveza, ki si ga osvoji štirikrat zaporedoma ali sedemkrat v presledkih. Tekme se bodo vršile eno leto pri nas, drugo leto pa v Rumuniji. Tekme v Rumuniji se bodo vedno vršile na državni praznik dne 10. julija. Termin za Jugoslavijo bo odredil JNS.

Tudi glede sodnikov se je dosegel sporazum. Vsak savez bo določil po tri sodnike, a drugi savez ima pravico, da enega odkloni. Sodnik, ki je imenovan kot prvi, pride v prvi vrsti v poštev, a drugi tedaj, ako prvi ne bi mogel nastopiti.

Vse dosedaj odigrane tekme za kraljev pokal so bile verificirane. Tudi glede kartela igračev sta se obe delegaciji sporazumeli. Igrači, ki se naselijo v drugi državi (Jugosloveni v Rumuniji in obratno), bodo lahko nastopili, ako bodo imeli odpustnico. V nasprotnem slučaju bodo mogli nastopiti šele po šestih mesecih.

Rumuni so načeli tudi vprašanje balkanske olimpijade, pri kateri bi sodelovale Jugoslavija, Rumunija, Bolgarija in Turčija. Naši delegati pa za definitivno ureditev tega vprašanja niso bili pooblaščeni, vsled česar se bo o tem razpravljalo na dan revanžne tekme v Bukarešti. Na to konferenco bodo pozvani tudi zastopniki ostalih v poštev prihajajočih držav.

Pogon ne pride v Zagreb. Kakor smo nedavno poročali, je Hašk nameraval pozvati za Božič v goste poljskega prvaka. Do nameravane pogodbe za dve tekmi pa ni prišlo in tako bo Zagreb ostal za praznike brez mednarodnih tekem. Vršila se bo le prijateljska tekma med Gradjanskim in Concordijo.

Skok ob palici spada k telovadbi? Kakor poročajo pariški listi, namerava mednarodni atletski savez črtati skok ob palici iz programa olimpijade ter dodeliti to disciplino telovadbi. Izgleda, da bo ta načrt naletel na precejšen odpor pri posameznih nacionalnih atletskih savezih.

Nogomet v Trbovljah. Na Božič, dne 25. decembra ob 14. popoldne odigrata SK Svoboda in SK Trbovlje na igrišču za Jugometalijo prijateljsko nogometno tekmo, da pokažeta svoj napredek v tem letu.

Suhi tečaj za smučarje se vrši danes v *Mestnem domu* in ne v jahalnici, kakor je bilo prvotno javljeno. Pričetek ob 8. zvečer. Vstop vsakomur prost. — JZSS.

Otvoritev sportnega drsališča SK Ilirija. Danes ob 13. uri otvori SK Ilirija svoje sportno drsališče na kar se predvsem opozarja vse članstvo in drugi drsalci sportniki. Drsališče je v izbornem stanju ter ima krasno zrcalno ploskev. V večernih urah bo sijajno razsvetljeno, kar je važno zlasti za posetnike priljubljenega večernega drsanja.

Šah

Mojstrski turnir v Meranu

V torek je bil zaključen mojstrski turnir v Meranu, na katerem je sodeloval tudi naš mojster, Boris Kostić. Na turnirju so bile v splošnem zastopane slabše moči. Italijani, ki so bili udeleženi kar s 4 reprezentanti, tudi na tem turnirju niso dosegli niti najmanjšega uspeha, izvzemši zmage znanega Rosellija nad poljskim prvakom turnirja, Przepiorko. Kostić je pokazal veliko nestalnost in zlasti v igri s slabejšimi močmi veliko površnost, vsled česar se ni mogel plasirati tako, kakor bi sicer zaslužil.

Največje zanimanje na turnirju je vzbujal mladi Peruanec Canal, ki bo nedvomno že zelo častno zastopal za šahovski svet izgubljenega ženijalnega mladega Mehikanca Torreja.

Turnir je končal s sledečim rezultatom: Colle (Belgija) 9 in prvo nagrado; Canal (Peruanec), Przepiorka (Poljak) in Spielmann (zmagovalec na Semmeringu) po 8½ (si dele drugo, tretjo in četrto nagrado); Kostić (Jugosloven) in Yates (Anglež) po 8 točk (si delita peto in šesto nagrado). Grünfeld in Tartakower po 7½ (sedmo in osmo nagrado). Brez nagrade so ostali Roselli 5, Grob, Patay in Sacconi 4½, Alimonda 4 in Calapso 3 točke.

Gospodarstvo

Pospeševalna služba naše živinoreje

V članku pod gornjim naslovom v «Jutru» št. 292 zahteva pisec gosp. Wernig, kmetijski referent v Laškem, načelne rešitve v vprašanju kompetence pospeševanja naše živinoreje. Rešenje bi imelo prinesti jasnost v vprašanju, kdo naj vodi po srezih akcijo za povzdigo naše živinoreje: uradni živinozdravnik ali kmetijski referent pri srezu.

Ker bi nepoučen čitatelj omenjenega članka mogel sklepati, da živinozdravniki smatrajo ekonome v načelu nesposobne za to delo, smatram za potrebno razjasniti zadevo z vidika, s katerega gledam to vprašanje kot živinozdravnik.

Predvsem moram ugotoviti nasledje, in to na prvo ugotovitev pisca gosp. Werniga, da ljudstvo in tudi inteligentnejši lajiki smatrajo živinozdravnika v prvi vrsti poklicanega, de deluje tudi v smislu pospeševanja živinoreje. To mišljenje ljudstva temelji predvsem na dejstvu, da še pred kratkim časom institucija srezkih kmetijskih referentov-ekonomov v naših krajih ni obstojala. Pač pa je ljudstvo že davno videlo pri licenciranju živinozdravnike. Tudi so bili živinozdravniki prvi, ki so delovali na polju povzdige živinoreje bodisi s predavanji bodisi s pisanjem knjig. Omenjam živinozdravnika Jelovška in Dularja.

Druga trditev gosp. Werniga, da 80 odstotkov naših veterinarjev površno presoja ekonome itd. vzbuja domnevo, kakor da bi živinozdravniki nekako podcenjevali izobrazbo ekonomov v pogledu živinoreje in da samo radi tega nekako postrani gledajo na kmetijske referente ter na njihovo delo na tem področju. Na to trditev odgovarjam s citati dveh poznanih živinozdravnikov: dr Koste Kondića iz Beograda in dr. Pozaića iz Zagreba, priobčenimi v «Trgovinskem glasniku» in «Jugoslovenskem veterinarskem glasniku».

Prvi piše v «Trgovinskem glasniku» med drugim nasledje: «Popolnoma sem prepričan, da more vsak izšolan ekonom kakor tudi vsak veterinar biti dober strokovnjak v živinoreji s predpostavko, da dotičnik čuti v sebi ljubezen ter naklonjenost do te gospodarske panoge in ako se s specijalnim študijem ter praktičnim delom izkaže na tem polju . . .»

Drugi gosp. dr. Pozaić v članku «Organizacija živinorejske uprave v Jugoslaviji», priobčenem v «Jugoslovenskem veterinarskem glasniku» št. 11, misli: «Po mojem skromnem mišljenju so za delo za pospeševanje živinoreje enako sposobni tako veterinarski kot ekonomski strokovnjaki, ki so enako akademično kvalificirani. Za vodstvo živinorejskih poslov pa a priori niso primerni niti eni niti drugi, ako se za živinorejske posle niso specijalizirali.»

Navedel sem mnenje dveh odličnih veterinarjev, ki se tudi pečata z živinorejo. Mislim, da se mnenje večine živinozdravnikov krije z mnenjem imenovanih.

Ni torej vzrok v podcenjevanju ekonomov, kakor bi človek mislil, čitajoč članek gosp. Werniga, da živinozdravniki zahtevajo sodelovanja pri pospeševanju živinoreje. Zato je iskati drugih vzrokov, katere tudi pisec članka sam navaja. Malo obširneje pojasnuje te vzroke gosp. dr. Kondić v že citiranem članku:

«Razdelitev dela, to je prvi pogoj vsakega podvzetja. Zakaj se to ne stori tudi v tem primeru ter se strokovno znanje živinozdravnikov ne izkoristi samo za animalno, a agronom samo za kmetijsko proizvodnjo, kakor se to dogaja v vseh državah, kjer število živinozdravnikov dosega število agronomov, kakor n. pr. v Češkoslovaški, v Rumuniji, na Poljskem, v vseh deželah Nemčije (razen Pruske) itd. Pri nas danes skoro ni sreza, kjer bi ne bilo živinozdravnika; imamo celo sreze, kjer jih je po 2, 3, 4, a imamo kraje, kjer so v celi oblasti samo 2 do 3 državni ekonomi. Zakaj torej nepotrebno preobloženje enih na računu drugih, ki so, če ne bolj, pa vsaj tako sposobni za to delo? Še en razlog! Nemogoče je kje na svetu, pa niti pri nas, izvršiti po zakonu predpisano licenciranje plemenske živine in premiranje živali brez prisotnosti živinozdravnika. Zakonodajalec je imel namreč v vidu, da je zdravje živali prvi pogoj sposobnosti vsake živali. Prisotnost ekonoma kot uradnika pri takih prireditvah v mnogih državah niti ne prihaja v poštev, kajti najboljše praktično ekonomsko znanje dajejo v tem primeru ljudje, izbrani iz ljudstva, ki se bavijo z živinorejo.»

K zadnjemu pripominjam, da tudi pravilnik za postopanje ocenjevalnih komisij pri licenciranju bikov in premiranju goved v smislu dež. štajerskega zakona o povzdigi govedoreje od 17. aprila 1896 in izvršilne naredbe štajerskega deželnega odbora od 20. februarja 1897 v komisiji ne predvideva ekonoma, pač pa živinozdravnika — iz enostavnega razloga, ker v Avstriji pri okrajnih glavarstvih ekonomov ni bilo.

To bi bili v glavnem razlogi, ki nas veterinarje silijo k mišljenju, da spada živinoreja v živinozdravniško področje.

In samo radi tega je tudi potrebno načelno rešenje tega vprašanja, kajti edino v rešenju, da se pospeševanje živinoreje pri srezih poveri gosp. živinozdravnikom, se bo odpravilo ono, kar danes temu delu najbolj škoduje, to je nejasnost, v koliko je kompetenten živinozdravnik, v koliko ekonom. Vsaka akcija, in posebno še tako važna akcija, ne more in ne sme trpeti nejasnosti v tem, kdo naj jo vodi. Prepričan sem, da bi delo na pospeševanju živinoreje trpelo tudi pri najboljšem razumevanju obeh danes sodelujočih faktorjev — veterinarja in ekonoma. Iz enostavnega razloga, ker bi mu manjkalo enotnosti.

Vsekakor se zahtevi gosp. Werniga po načelni rešitvi pridružujem in upam, da se bo v doglednem času stvar rešila tako, kakor si želi gosp. pisec kot ekonom in podpisani kot živinozdravnik.

Ante Stefančič,
uradni živinozdravnik, Gornjigrad.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (22. t. m.) P š e n i c a: baška, 75—76 kg 285 — 287.50 T u r š č i c a: sremska, januar, Indjija, 8 vagoni 145: banatska, kvaliteta garantirana, 5 vagonov 139.50: baška, Tisa, do 15. maja, 40 vagonov 159. M o k a: baška, «6», 1 vagon 280. F i ž o l: baški, beli, 2 vagona 165 do 167.50. Tendenca stanovitna.

Dunajski svinjski sejem (21. t. m.) Dogon 14.321 komadov: od tega je bilo 6409 iz Jugoslavije. Mesne svinje so se podražile za 20 in več grošev, debele pa za 5 grošev pri kg. Notirajo žive teže: debele svinje I. 1.90 do 2, srednjetežke 1.80 — 1.90, kmetske 1.70 do 1.85 (1.90), stare 170 — 1.80, mesne 1.85 do 2.35 (2.40) šilinga.

Dunajska borza za kmetijske produkte (21. t. m.). Iz inozemstva nikakih posebnih poročil, radi česar je tudi dunajsko tržišče nadalje vztrajalo pri svoji slabi kupčiji. Posebno velja to za pšenico in rž, ker mlini ničesar ne kupujejo. Kakor se čuje, bo mnogo mlinov omejilo obratovanje. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: p š e n i c a: domača 40.75 — 41.25, madžarska Tisa (79 — 80 kg) 45.75 — 46.75; r ž : 31.25 do 34; t u r š č i c a: 23.25 — 24.25; o v e s: domači 24.75 — 25.50.

Zagrebški tedenski sejem (22. t. m.). Dogon živine zelo dober; zlasti mnogo je bilo prvovrstnega blaga. Cene slabši živini so padle za 0.50 do 1 Din pri kg žive teže, dočim se je najboljše blago podražilo zaradi velikega povpraševanja za 1 do 1.50 Din pri kg. Debele svinje so se podražile za 50 par, dočim so se vse vrste domačih svinj pocenile za 1 Din pri kg. Teleta so popustila v cenah za 1 do 2 Din pri kg. Trgovalo se je zelo živahno za izvoz (konji in goveja živina) v Italijo. Nekaj je šlo tudi v Slovenijo. Za kg žive teže notirajo: voli domači I. 8 — 9.50, II. 6 — 6.50, bosanski I. 7.50 — 8.50, II. 6 do 6.50, biki 6 — 7.50, krave I. 7 — 9, II. 3.50 — 4.50, junci I. 8 — 9. II. 5.50 — 6.50, junice I. 6.50 — 7.50, II. 2.50 — 4.50, teleta 6 — 8 (zaklana 8 — 11), svinje pitane domače 11 — 13 (sremske zaklane 14 — 15.50), do 1 leta 8.50 — 9.50 Din. Konji tovorni in vozni 4000—14.000 Din par.

= **Zopet zmanjšanje obtoka novčanic Narodne banke SHS.** Po izkazu Narodne banke SHS od 15. t. m. se je obtok novčanic v drugem tednu t. m. znova zmanjšal za 139.79 milijona na 5727.78 milijona dinarjev. V istem času je padla tudi kovinska podloga, in sicer za 8.02 milijona na 433.32 milijona dinarjev zlate in neznane vrednosti. Posojila so se znižala za 10.33 milijona na 1405.24 milijona dinarjev.

= **Položaj na lesnem tržišču in pomanjkanje vagonov.** Spričo visokega stanja italijanske lire in francoskega franka je povpraševanje po našem lesu iz teh dveh držav vedno večje, zlasti ker nimamo baš opasne konkurence. Predvsem nam v zadnjem času Rumunija manj konkurira kakor prej. Žal le, da se ta ugoden moment ne da v polni meri izkoristiti zaradi neprestanega pomanjkanja vagonov. Kljub vsem zagotovilom s pristojnih mest še vedno ni dovolj vagonov na razpolago.

= **Naša trgovinska pogodba z Belgijo** je bila podpisana 16. t. m. v Bruslju. V imenu naše vlade jo je podpisal naš poslanik v Bruslju Jova Vučković. Pogodba, ki vsebuje običajne klavzule glede trgovine in pomorskega prometa, temelji na načelu najvišjih medsebojnih ugodnosti. Pogodba bo stopila v veljavo 10 dni po obojestranski ratifikaciji.

= **Pred ustavitvijo obratov dunajskih velemlinov.** Kakor poročajo z Dunaja, bo v prihodnjem letu več dunajskih velemlinov ustavilo, odnosno močno omejilo svojo obrate zaradi prehude konkurence inozemskih mlevskih produktov. Zaradi tega avstrijski mlini tudi zahtevajo revizijo trgovinskih pogodb z državami, ki jim najmočneje konkurirajo.

Borze

22. decembra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) V r e d n o t e: investicijsko 80 — 82, Vojna škoda 344 — 0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 198 (197), Ljubljanska kreditna 146 — 0, Merkantilna 96 — 0, Praštediona 890—0, Kred. 170—180, Strojne 90—0, Trbovlje 338—0, Vevče 115—0, Stavbna 55—65, Šešir 104 — 0. — B l a g o: Zaključek: hrastovi hlodi, od 2—4 m dolžine, od 70 cm srednjega premera naprej, fco vagon meja, 2 vagona 1100 — 1100 (1100) Drugače le ponudbe (v javorjevih hlodih, deskah, žitu, turščici, ajdi, otrobih, fižolu) brez povpraševanja.

ZAGREB. Med bančnimi vrednotami je Praštediona poskočila na 890 — 897.5. Med industrijskimi so zabeležile zaključke Slavonija, Šećerana in Trbovlje. Vojna škoda je dalje poskočila in se je promptna trgovala po 347.5. — Na deviznem tržišču tečaji nespremenjeni. Le Italija je malo popustila. Notirale so d e v i z e: Amsterdam izplačilo 2267 — 2273, Dunaj izplačilo 798.5 — 801.5, Berlin izplačilo 1349 — 1352, Budimpešta 0.07935 — 0.07965, Italija izplačilo 252.15 do 254.15, London izplačilo 274.8 — 275.6, New York ček 56.543 — 56.743, Praga izplačilo 167.675 — 168.475, Švica izplačilo 1094.5 do 1097.5; v a l u t e: dolar 55.912 — 56.112; e f e k t i: bančni: Eskomptna 100 — 102, Poljo 15 — 17, Hipo 59 — 60, Jugo 97—98, Obrtna 48.5 — 50, Praštediona 895 — 897.5, Ljubljanska kreditna 146 — 0, Narodna 4250 —0; industrijski: Dubrovačka zaključek 375, Isis 45 — 46, Slavonija 32 — 33, Trbovlje 342.5 — 350, Vevče 115 — 0, Šećerana Osijek 425 — 440, Našička 1335 — 1400; državni: investicijsko 82 — 82.5, agrarne 47.25 do 48, Vojna škoda promptna 347.5 — 348, kasa 347.25 — 348, za december 347 — 348, za januar 349 — 352.

BEOGRAD. D e v i z e: Dunaj 799.5 — 800, Berlin 1349 — 1350, Brušelj 787 — 789, Budimpešta 0.0795 — 0.07955, Bukarešta 29.75 do 30, Italija 254 — 254.25, London 275.15 do 275.2, New York 56.64 — 56.66, Pariz 226 do 227, Praga 168.05 — 168.10, Švica 1095.5 do 1096.

CURIH. Beograd 9.125, Berlin 123.1125, New York 517.25, London 35.0925, Pariz 20.6625, Milan 22.925, Praga 15.32, Budimpešta 0.007250, Bukarešta 2.725, Sofija 3.75, Dunaj 73.075, Varšava 57.50.

TRST. D e v i z e: Beograd 39.25 — 40.25, Dunaj — 315 — 330, Praga 66 — 66.75, Pariz 89 — 90, London 108.25 — 109.25, New York 22.25 — 22.45, Curih 430 — 440, Budimpešta 0.0305 — 0.0320, Bukarešta 11.25 do 12.25; v a l u t e: dinarji 39 — 40.25, dolarji 22 — 22.30.

DUNAJ D e v i z e: Beograd 12.47—12.51, Berlin 168.35 — 168.85, Budimpešta 99 do 99.30, Bukarešta 3.7550 — 3.7750, London 34.31 — 34.41, Milan 31.45 — 31.55, New York 707 — 709.50, Pariz 28.30 — 28.40, Praga 20.9450 — 21.0250, Sofija 5.0950—5.1350, Varšava 78.28 — 78.48, Curih 136.51—137.21; v a l u t e: dinarji 12.4450 — 12.5050, dolarji 705.40 — 709.40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.31, v Berlinu 7.40, v Londonu (popoldne) 275, v New Yorku (21. t. m. po borzi) 1.76 in tri četrtinke.

Iz življenja in sveta

Novi rimski guverner

Kakor smo že poročali, je imenoval kralj na predlog ministrskega predsednika Mussolinija za novega guvernerja Rima kneza Ludovica Spado Verallija Potenzianija, ki je že od julija 1921. eden najbolj vnetih fašistov. Potenzi-

ani je star 45 let in ga imajo fašisti zelo v čislih, ker da je velik upravni talent, ki je pokazal to svojo zmožnost že v pokrajinskem zboru v Sabini, kjer ima krasno vilo in se vsako leto mudi tamkaj po več mesecev. Knez izvira iz stare rimske patricijske rodbine in je vnet sportnik. Zaenkrat stoji sam na čelu uprave italijanske prestolice,. ker Mussolini odlaša z imenovanjem podguvernerjev. Fašisti so zelo zadovoljni z imenovanjem tega patricija za rimskega guvernerja, ker si obetajo od njega železno pest na čelu mestne uprave rimske.

Božične neprijetnosti v Ameriki

V tovarni ledu znanega ameriškega kemika Mac Kenna, ki je med vojno bil predsednik preiskovalne komisije ameriškega obrambnega sveta, je newyorška policija te dni zaplenila 65.000 galon čistega alkohola v vrednosti 1.3 milijonov dolarjev (blizu 100 milijonov dinarjev). Ta ogromna zaloga alkohola je bila namenjena za produkcijo whiskyja, ki naj bi Newyorčanom posladil božične praznike. Tako pa bodo tudi ob Božiču trpeli sušo.

Še večja neprijetnost je zadela prebivalce države New-Jersey, kjer je zdravstvena oblast prepovedala poljubovanje. Že nekaj časa se v tej državi širi neka epidemična ustna bolezen, na kateri bolehajo tisoči s hudimi vnetji v nebesu ust in dlesnih. Vlada s posebnimi proglasi opozarja prebivalstvo na opasno širjenje te bolezni ter pred običajnim poljubljanjem ob božičnem drevesu.

Moderen vlom

Tolpa dobro organiziranih vlomilcev si je pred več meseci najela podzemeljski lokal v bližini Diskontne banke, od koder je zvrtala okrog 250 metrov dolg predor, v katerega je celo napeljala električno luč. Potem je prevrtala 80 centimetrov debelo betonsko steno in prišla v zakladnico, kjer so shranjene dragocenosti njenih klijentov.

Iz vsega postopanja zločincev se vidi, da so bili izvrstno organizirani. Vse pa kaže, da so morali imeti zaupnika med nameščenci banke, ki jih je o vsem potrebnem moral natančno informirati, zlasti pa o vsebini jeklenih predalčkov. Imeli so vsekakor najmodernejše orodje, da so prodrli betonsko steno in navrtali jekleni oklep, ki obdaja predalčke. Dolgo se vlomilci niso mudili v zakladnici banke, ker je hermetično zaprta in jim je moral pohajati zrak. Sicer ga je nekaj prišlo skozi predor, ki so si ga bili izvrtali iz najete kleti, vendar je bilo to vse premalo. Preiskava je dognala, da bi jim pali še večji zakladi, baje okrog 300.000 dolarjev, v naročje. Ker pa so morali hiteti, so pobrali le toliko, kolikor jim je dopuščal čas, nakar so jo odkurili.

Koliko so pravzaprav odnesli vlomilci, še ni dognano, ali pa ravnateljstvo banke noče povedati. Dejstvo je, da se je vsa Varšava zaradi tega zločina silno razburila in zahteva jasnosti. Začel se je že tudi naval na Diskontno banko, ker zahtevajo ljudje svoje depoje. Ravnateljstvo jih odpravlja z zagotovilom, da shranjenih vrednosti niso odnesli vlomilci. Ravnateljstvo banke trdi, da je škoda zelo majhna, v javnosti pa se govori, da je ogromna. Ljudstvo pa se vseeno ne da pomiriti in zahteva pojasnila.

Policija se je z vsem aparatom vrgla na zadevo in neumorno preiskuje zločin, doslej pa še brez sledu.

Otrok in kača

O Herkulu pravijo, da je v zibki zadavil kačo. V naslednjem prinašamo zgodbo deteta, ki je kačo samo pobožalo. Junakinja je hčerkica kapetana Morrisa, stara jedva dve leti. Igrala se je na verandi očetove hiše na prostrani farmi v Južni Afriki blizu mesta Hokstada. Naenkrat se je k njej priplazila velika kača. Otrok se je ni prestrašil, saj ni vedel, da so kače največji sovražnik človeštva. Radovedno je dekletce motrilo lesketajočo se živo igračo; iztegnila je roko ter jela božati kačo, ki se je brez odpora dala ljubkovati. Očividno ji je otrokovo ravnanje ugajalo.

Tedaj pa je prišel mimo verande neki črnec in opazivši kačo zagnal vik in krik. Kača se je prestrašila in pobegnila, ne da bi komurkoli storila kaj žalega.

Mis Una Crowe,

hči pokojnega sira Eyra Crowa, dosmrtnega tajnika v londonskem uradu za vnanje zadeve, je prošli teden nenadoma izginila. Mlada dama, koje duševno stanje je že nekaj časa vzbujalo bojazen, je vzela seboj potni list za Francijo, kjer ima sorodnike. Vendar je malo verjetno, da bi potovala tako daleč, ker je imela pri sebi le malo denarja. Sodi se, da je devojka izvršila samomor.

Bog kot dete

V prvih časih krščanstva so bila izven krščanstva in židovstva znana zlasti tri božja deteta: Dionizij s svojo materjo Semelo, Horus z materjo Isis in Buda z materjo Majo.

Da je Božič v tesni zvezi z rojstvom «nepremagljivega solnca», je znano. Toda vedno ni bilo tako. Zakaj krščanstvo je spravilo rojstvo Kristusovo v sklad s temi prastarimi in globokoumnimi nazori šele v 4. stoletju našega štetja. Od takrat šele datira praznovanje Kristovega rojstva koncem decembra, ko začne dan zopet naraščati. Paralela med rojstvom Krista in med solncem pa je obstojala že davno prej. To opažamo tako v adventnih kakor tudi v božičnih pesmih, kjer je Kristus često primerjan s solncem. Iz tega sledi dvoje: da se je stara ljudska vera ohranila prav v sedanjost in da si je krščanstvo vse to ne samo prisvojilo, nego celo poglobilo in razvilo.

«Bog kot dete» vzbuja kakor v drugih verstvih tudi v nas niz lepih, pravih človečanskih misli, ki najbrž niso bile tuje antičnim ljudem, čeprav so otroci docela prišli do svojih pravic šele s krščanstvom. Te misli so v mnogočem blizu relacijam, ki urejajo življenje posamezniku po naravi in izražajo misterij rojstva, zlasti rojstva božjega sinu.

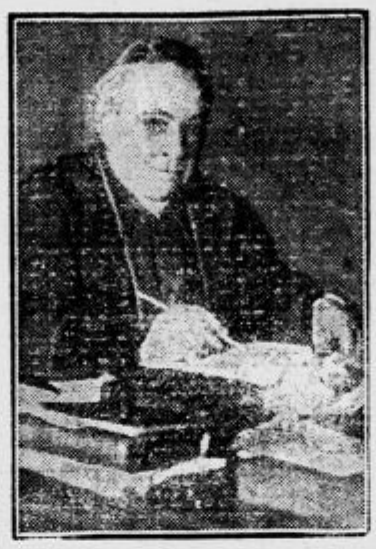

Kardinal Gasparri,

papežev državni tajnik, ki vrši vlogo vatikanskega vnanjega ministra in posega kot tak v izvencerkvene zadeve ter deluje za poravnavo med Vatikanom in Kviri-nalom.

Panika v sodni dvorani

Pred sodiščem v Budimpešti so se v pondeljek odigrali burni prizori. Vršila se je razprava proti 30 letnemu elektromehaniku Meyerju, ki ga obtožnica dolži sleparij in poneverb na škodo trgovcev, od katerih je za komisijonalno prodajo prevzemal radio-aparate, bicikle in tehnične potrebščine.

Obtoženec je čitanje obtožnice prekinil z divjim vzklikom: «Vsi lažete!» — ter skočil proti sodniku. Nastala je panika, ženske v avditoriju so začele vreščati, stražniki so bili zmedeni. Enemu je vendarle uspelo, da je obtoženca zadržal, preden je sodnika insultiral. Komaj pa so divjaka spravili nazaj na obtožno klop, se je z vso silo zopet iztrgal, planil proti oknu, razbil šipe z glavo in rokami ter skušal pobegniti. Za noge so ga potegnili nazaj v dvorano vsega krvavečega.

Sodnik je takoj prekinil razpravo in dal pozvati zdravnika, kateremu je jedva uspelo ustaviti krvavitve na glavi, vratu in rokah. Ko so podivjanca vodili v zapor, se je skušal z glavo navzdol pognati po stopnicah. Zdaj ga preiskuje psihijater.

Ne ponašajte se s predvojnimi deli, ki so vam v sramoto!

(Stari naprednjak klerikalcem v album.)

Naši klerikalci se ne bodo nikdar poboljšali. Namesto, da bi skrbeli za pozabljenje svojih zlih del v preteklosti, ki so bila našemu narodu vse prej kakor v ponos, v narodnem oziru pa naravnost v sramoto in škodo, jih ob vsaki priliki zlasti ob volitvah spravljajo na dan in se ž njimi celo ponašajo, kakor, da bi še vedno živeli v predvojni dobi njihove vsemogočnosti, zatiranja vsakega svobodoumnega pokreta ter njegovih pristašev pod zaščito avstrijskih vlad. Pričakovanje, da se bo po vojni tudi mišljenje klerikalne javnosti prilagodilo izpremenjenim razmeram, se je izkazalo deloma žal kot neutemeljeno.

V tem oziru je naravnost ogabno ponašanje naših klerikalcev z bivšim deželnim zborom kranjskim, ki so ga imeli klerikalci pred vojno v svoji popolni oblasti, izrabljajoč ga za svoje politično-strankarske namene, in čegar delo proglašajo posebno pri sedanjih volitvah v oblastne skupščine kot nekaj izrednega in nad vse vzvišenega za našega kmeta in druge stanove. Kdor pa je imel priliko podrobneje opazovati delo klerikalcev v bivšem deželnem zboru kranjskem, ve o tem zapeti drugo pesem.

Res je, da so klerikalci, ko so dobili vso moč v nekdanji deželi kranjski v svoje roke, pričeli gospodariti na debelo, obenem pa tudi lezti v dolgove, da je bilo joj. O tem se je svoječasno mnogo čitalo po naših listih in to gospodarstvo se je obsojalo celo med klerikalnimi pristaši samimi, v njihovih najožjih poslanskih krogih. Posamezniki so celo odlagali mandate, ker niso hoteli nositi odgovornosti za nepremišljeno, pristransko gospodarstvo.

Ni še pozabljeno, kako pristransko se je postopalo pri razdeljevanju raznih podpor. Podpor za vzorno živinorejo, vzorne hleve itd. so bili deležni le pristaši klerikalne stranke, njeni priganjači, četudi bi jih njihovi naprednejši sosedi zaslužili v veliko večji meri. Kmet, ki je bil najboljši gospodar v dotičnem kraju, ki pa se ni udejstvoval kot priganjač za klerikalno stranko, je bil od vsakih podpor izključen. Na deželi ta pristranska gospodarska politika klerikalne stranke še danes ni pozabljena.

Klerikalna strankarska zagrizenost ter pristranost sta šla tako daleč, da so odrekli podpore celo gasilnim društvom, ako niso hotela biti za štafažo na raznih klerikalnih prireditvah, na katoliških shodih in orlovskih veselicah, dasi ta društva niso nikdar poznala razlike med pripadniki političnih strank, kadar jim je bilo treba pomagati. Klerikalci so šli tako daleč, da so razbili enotno gasilsko organizacijo ter so nakazovali podpore samo svoji strankarski gasilski organizaciji, kakor da bi bil ogenj pri klerikalcih bolj žareč nego pri naprednjakih. Čisto v smislu krščanske ljubezni do bližnjega!

Da bi bil kak naprednjak in naj je bil še tako potreben in četudi se ni niti najmanj izpostavljal v političnih bojih, deležen milosti in podpore pri tedanjih klerikalnih mogotcih v deželi kranjski, o tem se niti govoriti ne more. To so zlasti občutili uradniki in učitelji, ki niso hoteli ukloniti svojega tilnika pod klerikalni jarem. Učitelje naprednega mišljenja je klerikalni režim brezobzirno preganjal in nekatere je celo pognal v smrt. Po sklepu klerikalne večine v deželnem zboru se je nakazovala učiteljem draginjska doklada po «uvidevnosti» deželnega odbora. Ta uvidevnost pa je šla tako daleč, da so doklade prejemali samo člani klerikalne «Slomškove zveze», napredni učitelj pa je ostal brez njih ter so ga v mnogih slučajih pognali z mnogoštevilno družino v najzakotnejše vasi, da ni mogel niti svojih otrok izšolati. Bili so tedaj časi, kakršnih si nihče količkaj prosvetljen človek ne more več želeti.

V ostalem pa je treba povdariti, da so vse, kar so tedaj klerikalci storili dobrega na gospodarskem polju, storili pod pritiskom, dasi počasnega vendar pa splošno prodirajočega gospodarskega in socijalnega napredka. Demokratična in socijalna načela so tudi pri nas prodirala polagoma med nižje in tudi kmetske sloje, kljub vsem naporom politikujoče cerkve je povsod prodiralo spoznanje po potrebi napredka. Slovenski kraji so bili v preveč tesni zvezi z zapadnimi kulturnimi deželami, da bi jih klerikalizem mogel še nadalje ovirati v njihovem razvoju. Vsaka druga stranka, ki bi bila v tem času na krmilu, bi bila v gospodarskem oziru storila najmanj tisto, kar je storila klerikalna stranka, ako ne še več. Nobena stranka pa bi ne bila sposobna takih partizanskih zlorab, kakor je bila SLS.

V množicah so drli ljudje v Ameriko in drugam, videli tam nove ustanove, spoznali novo življenje ter se vračali v domovino z več ali manj svobodoumnimi in naprednimi načeli o gospodarskih in socijalnih vprašanjih. O tem, kar so videli drugod, so pripovedovali doma ter uveljavljali v domačem življenju. Šlo je počasi, a vendar je šlo naprej. Toda na tem nimajo klerikalci nobene zasluge.

Če bi bilo po njihovem, bi ostala še nadalje ena sama čreda in en sam pastir. Klerikalci so se pač ustrašili, da bi cerkev ne izgubila vsega vpliva na politično življenje in na odločevanje v posvetnih zadevah, pa so krenili ob primernem času na nekakšno gospodarsko polje tudi v dež. zboru, da bi premanjkali polit. še ne dovolj zrelo ljudstvo. Res se jim je to več ali manj posrečilo, vprašanje pa je, kako bi izgledali danes, ko bi bile deželne blagajne prazne ter bi bilo treba odplačevati dolgove, ki so jih klerikalci leto za letom kopičili na račun dežele, oziroma na ramena davkoplačevalcev.

Podjetnik, ki pričenja svoje delo z dolgovi, ima le malokdaj uspeha, četudi bi bil mnogo bolj previden, kakor pa so bili naši klerikalci v bivšem deželnem zboru kranjskem. Da klerikalci niso bili dobri gospodarji pa nam dovolj jasno pove brošura g. Fr. Šukljeja njihovega bivšega deželnega glavarja: «Deželni zbor kranjski in deželne finance».

Kako pa je bilo v narodnem oziru, ko so bili klerikalci absolutni gospodarji?

Nemštvo se je širilo ne samo na Štajerskem in Koroškem, ampak tudi na Kranjskem samem. Vsa boljša mesta so zasedli Nemci, v uradih je bilo vse nemško, slučajni slovenski uradniki na nižjih mestih niti slovensko med seboj občevati niso smeli, ker so se vlada in Nemci dobro zavedali, da klerikalci ne bodo nasprotovali njihovim stremljenjem, ako jih puste na oblasti. Preganjanje in zatiranje narodno zavednih naprednjakov, ki so ju vršili klerikalci, je bilo avstrijski vladi izredno dobrodošlo. Ali naj morebiti še posebej navedemo, kako so zatrli klerikalci kot gospodarji v deželnem odboru slovensko gledališče v Ljubljani, kako so za svoje špekulacije izropali tudi ves deželni vseučiliški fond?

Mlajša, šele med vojno in po vojni dorastla generacija se vsega tega ne spominja, dobro pa se spominjamo starejši naprednjaki, ki smo se borili proti klerikalni pristranosti.

Saj verjamemo, da si klerikalci žele sedaj nazaj časov, ko so bili absolutni gospodarji nad premoženjem slovenskega ljudstva, ko je vsa njihova gospodarska politika obstojala v tem, da so gospodarsko uničevali in zatirali naprednega kmeta, trgovca, obrtnika, nameščenca ter podpirali svoje strankarske priganjače in agitatorje, toda ti časi se ne bodo več vrnili, pa naj izpadejo volitve v oblastne skupščine kakorkoli. Volitve v oblastne skupščine niso več volitve v deželni zbor kranjski, v katerega so mnogi volili klerikalce že radi tega, da bi se pozneje ne maščevali nad njimi. Danes so drugi časi.

Rudolf Valentino

Za Božič! Vilma Banky

v slovitem orijentalskem romanu:

ŠEJKOV SIN

Rudolf Valentino je dovršil ta film tik pred smrtjo. Kakor bi čutil, da je to njegovo poslednje, postavil je v «Šeikovem sinu» monumentalen spomenik, v kojem se blesti njegova čarobna lepota, združena z neugasljivo žejo po strastni ljubezni. Iz njegovih oči žari življenje in uživanje. — Njegova partnerica Vilma Banky mu vrača v polni meri zvestobo in ljubezen in jo končno v temni noči na dirjajočem konju odpelje — v srečen zakon.

Vsebina filma je jako bogata: Bajne orijentalske noči. — Boji v puščavi. — Potujoči cirkus. — Originalni in duhoviti humoristični prizori. — Življenje v šejkovem taboru itd. itd. — Vse to vam pripravlja za *božične* praznike

ELITNI KINO MATICA Najudobnejši kino v Ljubljani.

SRAJCE ZA GOSPODE

bele cefir, mako angleški tricolin, spalne srajce, spodnje hlače, trikot perilo krasno izbiro kravat, nogavic, rokavic šalov in drugih modnih predmetov nudi najceneje

F. in I. Goričar,

Ljubljana Sv Petra cesta 29

Fr. Ž.:

Roman dveh src. – Senzacijonalna katastrofa. – Kdo je kriv?

Ljubila sta se jako in je celo izvedena gospa Marija Pričar izjavila, da se je v njeni več nego tridesetletni obširni, vsem zahtevam moderne higijene ustrezajoči praksi še ni primerila taka in tolikšna ljubezen, ki da upravičuje najlepše nade za bodočnost, pri čemer da se vdano podpisana Marija Pričar za vsak primer najvljudneje priporoča (Zakotna ulica št. 9, II. nadstropje. Prosi se pozvoniti!)

Skratka — bil je par, ustvarjen za ljubezen: ona s flor-nogavicami mesne barve, v nogavicah pa tudi nikakor ne brez — on takisto poln kreposti in idealov in vseskozi zaveden. Marsikater oko se je oziralo za njima in si mislilo: Bog ve, ali jo bo vzel!

Toda on je bil vzvišen nad slehernimi dvomi in sploh značajen, kar se tega tiče. Ob svečani polnočni uri v tihi kamrici ji je trdno obljubil in prisegel s polno paro, da zakon nikakor ni izključen. Ampak baš nasprotno. Med državno osobje da spada. Zakon o državnem osobju pa s tega in tega dne, obnarodovan v «Službenih Novinah» kraljevine SHS, številka toliko in toliko, izdanih tega in tega dne, v prilogi številka toliko in toliko, ukazuje v členu tem in tem, da uživa državno osobje po preteku treh let stalnost. Zakon drži kakor skala; na tej skali da bo sezidana zgradba njegove in njene bodočnosti! Eno leto da je že minulo, naj mineta še dve, pa si bo lahko ustanovil domače ognjišče — tedaj se bo videlo, ali je mož beseda ali je mož figa. Do tedaj pa naj ona nikar ne bo sitna ob svečani polnočni uri!

V verni ljubezni so jima potekali dnevi, tedni, meseci. On je navdušeno služil noč in dan in s polno paro. Sleherno prosto minuto je žrtvoval, le da mu prej potečeta leti nestalnosti. Ona pa enako. Njeni beli prstki se niso ozirali ne na levo, ne na desno, nego neumorno vbadali urno šivanko in vihteli svetle škarje — pripravljala si je poročno opremo.

Preteklo je prvo leto, potekalo in poteklo je bridkega čakanja drugo leto. Ljubeči par si je sedaj oddahnil. Najel si je skromno domače ognjišče, obstoječe iz sobe s souporabo kuhinje in še si je on izprosil za poroko potrebni predujem.

Tedaj pa je nenadoma kakor z jasnega neba počil glas: Čestiti gospodje, narodni poslanci so državnemu osobju ukinili stalnost!

Poraznega učinka te novice ni, da bi ga popisalo pero.

On je krilil pesti in se rotil, da mu je stalnost zajamčena z zakonom in da je ni moči ne tokraj ne tam preko, ki bi mu stalnost mogla zopet ukiniti. In se je sploh jako nespodobno izražal o čestitih gospodih narodnih poslancih in jim dajal priimke, da si grših ne dajejo niti ne sami gospodje narodni poslanci drug drugemu. Take priimke je najodločneje obsojati.

Ona je medlela. Grenke solze so ji lile iz lepih oči, grenki očitki so se ji usipali iz sladkih ust. Oh, je ječala, oziroma je ječala «joj», kajti bila je Štajerka. Zakaj da ni raje hodila z drugim, deset da jih je imela na vsak prst, vsi so bili bolj stalni in bi bila lahko sedaj že gospa! Kdo ji povrne leta, kdo ji da drugega ženina, kajti kdo bo maral tako, ki je bila že dve leti zaročena — saj se vé, kako je s tako!

Z mrkim pogledom jo je poslušal.

Ona pa je nadaljevala, joj, kaj da bo sedaj z njeno opremo. Naštela je vse, kar si je napravila in nabavila in so bile to jako izobražene reči, ki jih moje moško pero ne bi znalo popisati brez prijazne pomoči modnega salona «Majmun». Prisrčna mu hvala!

Napravila in nabavila si je bila razočarana nevesta: Tri tucate promenadnih srajc z zakroženo tlakovanimi motivi in rdečkasto-rumenimi kvačkami klasične oblike;

dva tucata večernih srajc s plisiranim boxcalfom in angleškim šivom;

tri tucate finih hlačk, bogato vezenih s five o clocom in brezalkoholno borduro;

dva tucata modnih zadnjikov, šitih z živim robom in verižno pentljo in okrašenih s frikasiranimi pilastri.

Prosil sem modni salon, naj malo počaka, da ne bo pravopisnih pogreškov, in sem ga vprašal, kje da so ostali robci.

Modni salon pa me je dobrohotno poučil, da robci ne spadajo v moderno opremo, ker da smrkelj sploh ni več v modi pri damah. — Kakor že omenjeno — modnemu salonu bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala!

Nesrečna mladenka pa je tarnala naprej kaj da bo s srajcami in hlačkami, ako pridejo iz mode in se bo hodilo brez, in kaj bo z njenimi dolgovi po prodajalnicah in salonih. Glasno je zahtela in izjavila, da brez milosti zahteva povračilo vse škode in da tudi svoje ljubezni ne pušča zastonj, nego zahteva za vsako leto dvatisoč dinarjev, to je skupaj štiritisoč in je dovolj poceni.

Tako se je pretresljivo končala ljubezen dveh mladih src!

Javnost je skrajno razburjena in zahteva jasnega odgovora: Kdo je kriv?

Policija dela s polno paro in policijski pes še časa nima za gorko žlico. Iz občinstva se čujejo najrazličnejši glasovi. Nekateri s prstom kažejo na državo, država da je kriva, ker z zakonom o nestalnosti krši zakon.

Toda s prstom kazati na koga, sploh ni spodobno.

In država tudi ni, kakor je kdo drugi.

Če se pogodi kdo drugi, ga pogodba veže. Ako ne drži pogodbe, ga lahko tožiš in bo obsojen in bo moral plačati še odvetniške stroške, kar ni le zoprno, nego tudi sramota. Če kdo drugi koga vzame v službo in mu obljubi: čez tri leta bo služba stalna, — si potem ne more premisliti in čez tri leta reči: nak, služba ni stalna!

To ne bi bilo pravično, ne bi bilo pošteno in bi ga sodnija lepo pogledala, kaj da misli in da svoje besede ne sme nikdo požreti.

Nikdo, razen države.

Dijaško življenje

Pacifizem in študentstvo

Sodobnega pacifističnega pokreta in mednarodne organizacije za ustvaritev vlade, miru in pravice med narodi niso ustvarili in jih ne vodijo sanjavi mirotvorci, nego bazirajo na dobro premišljenih in realnih idejah. Društvo narodov, razna udruženja za ideje Društva narodov in slične organizacije pa dandanes ne uživajo onega zaupanja, ki jim stvarno pristoja. To pa radi tega, ker je zlasti med izobraženstvom razširjeno nezaupanje v resno in dobro voljo nositeljev in borcev za čiste ideje Društva narodov, nezaupanje, ki ima svoj izvor skoraj izključno v nepoznanju dejanskih razmer ter njihovi napačni oceni. To nezaupanje je v veliki meri tudi ovira normalno napredujočemu razvoju mednarodne konsolidacije.

Naj navedemo danes poročilo, ki poda v kratkem pregled zanimivih sklepov zadnjega kongresa mednarodne visokošolske federacije za Društvo narodov (FUI). Ti sklepi naj dokažejo sami, da delo in kongresi FUI nimajo le formalnega značaja, nego namen graditi realne temelje za utrditev idej Društva narodov, za ustvaritev mednarodnega miru in pravice.

Kongres je s svojimi zaključki, ki se v glavnem nanašajo na propagandno delo, jasno pokazal, da se popolnoma pravilno zaveda, da je edini pravi temelj miru in pravice pravično Društvo narodov, to se pravi mednarodna organizacija, ki bo slonela na narodih, ki se dejansko demokratično upravljajo in kojih svetovno politična orijentacija je miroljubje in trdna zavest pravnega ne anarhičnega značaja mednarodnih odnošajev. Sklepi kongresa FUI značijo pot, po kateri je priti do teh temeljev, s katerimi naj se podpre današnje Društvo narodov, ki še nikakor ni popolnoma stabilno.

V prvi vrsti je treba, kakor pravi sklep kongresa, prirediti takozvane mednarodne tedne. Prirejajo naj jih posamezni klubi za Društvo narodov v obliki konferenc, predavanj in sličnih prireditev in njih namen je vzgoja mednarodno orijentirane mentalitete narodov. Njih prirejanje naj ustvari v vsem narodu ono mišljenje, ki je najsigurnejša garancija miru, to je zaupanje v delo Društva narodov, v možnost realizacije njegovih idej i. t. d. Razen tega naj klubi prirejajo več ali manj stalna predavanja na stalnih šolah o zgodovini idej Društva narodov, njih ciljih in realizaciji. K temu naj skušajo pritegniti zlasti profesorje in učitelje.

Člani klubov naj se bavijo s sestavljanjem propagandnih znanstvenih in kritičnih člankov o DN in mednarodnem življenju, katere naj priobčujejo v dnevnikih, revijah, mladinskih, šolskih, gospodarskih, socialnih in znanstvenih časopisih in ki naj se bavijo s temi primernimi temami. Tudi kritični naj bodo ti sestavki, ker le kritika današnjega DN bo dosegla njegovo izboljšanje in ojačanje.

Dalje naj člani kluba skušajo doseči za časopisje poročevalno službo o zasedanju Društva narodov v Ženevi, v kojo svrho bodo dobili od FUI in sekretarijata DN posebna priporočila, da bodo to službo tem laže vršili.

Federacija priporoča svojim članom, da posvečajo zlasti mnogo pažnje ekonomskita in socijainim študijam. Ona sama hoče doseči, da se bo bodoča mednarodna ekonomska konferenca bavila z vprašanjem študentov, ki si morajo s svojim lastnim delom služiti kruh, da si omogočijo študije.

Pospešiti se mora sodelovanje z Mednarodno dijaško konfederacijo. V sklepu, da morajo klubi za DN nuditi pomoč inozemskim dijakom, ki pridejo v njihove kraje, lahko vidimo prvi početek nekake mednarodne počitniške zveze, koje pomen more predvidevati vsakdo, ki pozna važnost našega domačega Ferijalnega saveza.

Popolnoma svojevrstnega značaja je sklep, da si morajo nacionalna udruženja za ND prizadevati v slučaju vsakega mednarodnega konflikta ustvariti in podpirati javno mnenje, ki gre za tem, da se mora rešiti spor pred Društvom narodov, to je mirnim potom.

Toda delovanje akademskih udruženj za DN ni usmerjeno le na mir, nego delujejo združenja tudi za uveljavljenje pravic s tem, da proučujejo popolnoma objektivno mednarodne odnošaje in pravni ter dejanski položaj narodnih manjšin v posameznih državah i. t. d. Spoznavanje teh stvari je prvi pogoj za njihovo pravično rešitev.

Danes stojimo ravno nad prelomom med dobama nacionalnega imperijalizma in mednarodnega anarhizma na eni in mednarodne kooperacije, Društva narodov ter pravnih odnošajev na drugi strani. FUI je z navedenimi sklepi sprejela kot svoj delovni program nalogo čimprej premostiti ta prelom in priti v novo kulturno dobo pravičnih in mirovnih odnošajev med državami, ki bodo posameznim narodom omogočili čim boljšo bodočnost, čim hitrejši kulturni napredek.

Ne le iz ljubezni do človeštva in njegovega napredka, nego tudi iz ljubezni do svojega naroda, ki je vsakomur najbližji in najbolj mil, je nastal in na tej ljubezni živi vsak pravi pacifistični pokret.

š— **Prva seja Sveta Mednarodne federacije akademskih klubov za Društvo narodov** se bo vršila od 27. do 30. t. m. v Pragi. «Svet» je bil ustanovljen na III. kongresu federacije začetkom septembra t. l. v Ženevi in se sestaja enkrat letno. Jugoslovensko udruženje akad. klubov za D. N. bo predstavljal na seji v Pragi podpredsednik ljubljanskega kluba pravnik gosp. Marijan Zajc.

Dopisi

ŠIŠKA. V ponedeljek se je vršilo v telovadnici Sokola predavanje g. Puharja »O alkoholizmu«. Akualno predavanje so podprle številne skioptične slike. Gospod predavatelj je eksatno očrtal uničujoč vpliv alkohola na organizem in duševno ustvarjanje. Pokazal je par slik vplivanja na potomce, nekatere pa so morale vsled navzoče mladine izostati. Upamo, da nam g. predavatelj v bližnji bodočnosti z obširno kolekcijo slik obrazložil i one pojave, ki so posledica alkoholizma odnosno spolnih bolezni. Prihodnje predavanje bo v četrtek ob 8. zvecer v gostilni »Dalmac jac«. Upamo, da ga bo publika posetila v odličnem številu. Požrtvovalno delo naših društev zasluži brezdvomno malo več pozornosti in če že ne gmotne pa vsaj moralne podpore.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO. Sokolsko društvo v Št. Vidu je priredilo 19. t. m. v šolski telovadnici veliko telovadno »akademijo, ki je sijajno uspela. Zato opozarjamo vse one, ki niso imeli prilike ali časa prisostvovati akademiji, da se udeleže akademije dne 2. januarja ob 6. zvečer. Vstopnina bo prav nizka. Zdravo!

VELKA KOSTRELNICA. Načelstvo gasilnega društva Vel. Kostrelnica tem potom odgovarja na dopis v zadnjem »Gasilcu« z izjavo, da je pripravljeno vztrajati in delati za društvo, bilo to komu prav ali ne! Želelj bi le, da se v enakih slučajih Zvezno načelstvo o stvari natačno informira!

LITIJA. Odbor SPD Litija vabi tem potom svoje članstvo kakor tudi vse prijatelje planinstva k proslavi dograditve planinske koče na Sveti gori. Skupen odhod iz postaje Save na novega leta dan po prihodu ljubljanskega vlaka ob 8.30. Na mnogoštevilno svidenje!

SV. GORA PRI LITIJI. Na to najlepšo točko litijske podružnice SPD so prepeljali pretekli teden »planinsko balo«. Radi vedno večjega poseta so prizidali še eno malo stavbo, kjer se bo na novega leta dan vršila proslava dograditve. — Planinci, ki žele takoj prvi dan novega leta posvetiti materi naravi, so vabljeni. Skupen odhod je iz postaje Sava pri Litiji od vlaka, ki odpelje iz Ljubljane ob 7.40 zjutraj. Nikomur ne bo žal, da po poldrugourni hoji spozna nov lep kos naše zemlje, kdor pa je že bil na njej, ta pa sigurno pride. Na veselo svidenje, planinci! — Odbor SPD - Litija.

Opozarjamo

ponovno na izredno ugodno **prodajo** najboljših

„DOKO“ čevljev,

ki se vrši za praznike v trgovini

„Doko“ Prešernova ul 9, (dvor.)

NAZNANJAMO, da se zopet vrši letos velika BOŽIČNA PRODAJA v vseh oddelkih in prostorih veletrgovine R. STERMECKI, CELJE, po globoko znižanih cenah.

Le država, ta jo sme. Toda je ne požre drugače, nego če ji to dovoljuje zakon. Če ni zakona, ki bi ji dovolil, da jo požre, je ne požre, nego si najprej naredi tak zakon in jo požre šele potem. Brez zakona ne požre država ne sloga svoje besede, ne črke, ne pičice. Nič brez zakona!

Tako gre vse po zakonih.

Zato se nima nikdo nič pritoževati ali celo kazati s prstom.

Nekateri ljudje tega nočejo razumeti in se kregajo:

Kdo da naj se zanaša na zakone? Kdo naj še vstopa državi v službo, ako država lahko vsak hip sebi v prid, uslužbencu v kvar izpremeni zakone in službene pogoje in jih tudi resnično izpreminja? Kdo naj potemtakem še veruje besedam države in jim zaupa?

Ljubi bratje — koliko se državi lahko verjame in zaupa, je čisto drugo vprašanje.

Rabelj iz Sarajeva na primer ne gre nikamor opravljat svoje službe, ako v naprej ne dobi plačila. On ne veruje, on ne zaupa. Že ve, zakaj ne.

Toda tukaj ne gre za to, ali in koliko je državi verjeti in zaupati. Nego gre le za stalnost in nestalnost in ali je nestalnost zakonita.

Kar se pa tega tiče, je stvar, kakor rečeno, taka: stalnost je bila zakonita, nestalnost pa takisto. To pa je poglavitno.

In sploh ne smemo biti sitni: zakaj naj bodo stalne baš državne službe, ko ni stalna pri nas nobena druga stvar, ne zakoni, ne vlada, ne politika, ne programi, in je stalna edinole — splošna nestalnost!

Srebrna doza

za cigarete elegantno izdelana je za 500 Din dobiti pri

F. Čuden,

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 1.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—

Prireditve

Klub Primork
javlja svojim prijateljem in stalnim obiskovalcem plesnih vaj, da se prihodnja plesna vaja vrši po novem letu in sicer v ponedeljek, dne 3. januarja 1927. 39257

Obrt

Galoše popravlja
parna vulkanizacija F. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 270

Snežne čevlje
sprejema v popravilo tvrdka M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 6. 39158

Službe dobe

Damski frizer
event. zakonski par, prvovrstna možnost, kot poslovodja za največji salon se išče. Visoka plača in stanovanje zagotovljeno. — «Pompadur», Kosmetika — Subotica, SHS. 37016

Služinčad
kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v birou Ekonomija, Beograd, Vasina 11 36416

Učenke
pridne, spretne in poštene, za preditak in vezenje sprejme Matek & Mikeš v Dalmatinovi ulici štev. 15. 39133

Natakarico
pridno in pošteno sprejmem za Hrastnik. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 37187

Prodajalko
dobro izurjeno v živilski stroki, pošteno, pridno in zanesljivo, ki bi bila zmožna zastopati šefa, sprejmem Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod znakom «Zanesljiva ši». 39231

Natakarico
ki zna tudi šivati sprejmem za manjko gostilno na Gorenjskem. Starost do 25 let. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39240

Trg. pomočnika
mlajšega, sprejmem takoj. Ponudbe na poštni predal št. 66. 39183

Kletar. pomočnika ali sodar. vajenca
ki je vajen dela v vinski kleti, sprejmem takoj. — Reflektiram samo na dobra. spričevala. Celovška c. 50. 39184

Elektromonterje
za instalacije in prosto razsvetljavo sprejmo takoj tvrdka Jugoslov. el. d. d. Brown Boveri, Ljubljana — Resljeva cesta 4. 39226

Kot gospodinjo
v boljšo hišo, ki razume kuho in vzgojo otrok — sprejmem starejšo, pošteno in inteligentno damo. Predpogoj imajo vdove, zmožne slovenščine in nemščine — Ponudbe s sliko pod šifro «Samostojna gospodinja» na oglasni oddelek «Jutra». 39150

Službe iščeto

Dobra šivilja
išče službo pomočnice, ev. gre tudi za hišno. Naslov v oglas. oddelku «Jutra» pod šifro «Dobra šivilja». 37176

Ekonom
išče službo oskrbnika ali kaj sličnega. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Ekonom». 39151

Zakonca brez otrok
iščeta službe.
Mož je vešč vozник in vajen vsega poljskega dela. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Vesten» 39246

Mlad trg. pomočnik
išči službe v trgovini z železnino ali špecerijo. — Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Dobro verziran». 39253

Danes ob 5. popoldne

se zaključi sprejemanje malih oglasov za božično številko „JUTRA“. Poznejše oddani oglasi bodo priobčeni šele v torek dne 27. decembra.

OGLASNI ODDELEK „JUTRA“

Prodam

Brinje
lepo, vsakovrstno, nudi najceneje tvrdka I. Knez v Ljubljani, Gosposvetska c. št. 3. 37134

Najlepši dar
je knjiga! Šorli Iv. Golobovi, novela, vez. 40 Din. Remec Al., Iz moje Domovine, vez. 24 Din. — Knjigarna Goričar & Leskovšek v Celju. 37062

Planinci!
Kocbek: Savinjske alpe — okusno vezano 125 Din — je najlepši dar! Knjigarna Goričar & Leskovšek, Celje 37061

Vsakovrstne rabljene predmete
pisalne, šivalne in druge stroje, pohištvo, klavirje, vseh vrst muzikalije opreme itd. oprevzame
v komisij. prodajo
pod najugodnejšimi pogoji «POSEST», Ljubljana, Miklošičeva cesta štev. 4 37035

Naprodaj
nova mlatilnica za elektr pogon, slamorezница, nov motor. 12 HP. z vso opremo, kompl. 380 KW V 220, cirkularna žaga za žaganje drv, 2 kovaška ognja, ventilator, nakovalo primet, univerzalno rezilno orodje, vrtalni stroj, težak nov voz, majhen nov voziček in 2 kompl konjski opremi. Pojasnila daje gosp. Ivan Orešnik, posestnik, Trbovlje 67 37008

Pečni naslanjač
(Ofenschirm) — popolnoma nov, tropredelni, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 36978

«Ford» avto
v brezhibnem stanju, še dobro ohranjen ugodno proda Golob & Ko., Vič 36837

Drva
hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga V Scagnetti Ljubljana za Gorenjskim kolodvorom — Pri odvzemu večje množine znatno popust 195

Ugodna prilika!
Poceni prodam zlato lorajonsko verižico, zlato damsko uro, obeske za uhane iz pravih perl s topazi ter fotoaparat 9 × 12. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 37212

Več železnih peči
dobro ohranjenih, na žaganje, kupim — Prodam pa navadne železne peči, ozir zamenjam Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Žel. peči». 37199

Staro obleko
nov kožuh in zimska suknja naprodaj na Zaloškerjevi cesti 4. 39232

Projekcijsko svetilko
samodelujoče (Evonlampe) z opravo poceni prodam. — Naslov v ogla. oddelku «Jutra». 39164

Več vozil
kočije za eno in dvoprego kakor tudi posamezne dele od raznih vozil prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39235

2 auto-kožuha
in vrečo za noge (Fussack) ugodno proda Wanek na Sv. Petra cesti. 39236

Fotoaparat
dobro ohranjen — format 10 × 15, s prvovrstnim objektivom, dvojni anastigmat f: 6·3 s 10 kasetami, poceni naprodaj. Na ogled v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 39206

Primerno za Božič! Radio aparat
trocevni, kompleten, po zelo ugodni ceni prodam — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 37143

Hrastova jedilnica
nova, črna, naprodaj na Sv. Petra nasipu štev. 45. 39153

Sobna oprava
vse dobro ohranjeno in sicer lepa jedilnica, preproge, krasne podobe, gramofon, samovar, fotografični aparat, salonska garnitura itd. po nizki ceni naprodaj od 23. decembra dalje, izvzeto 25. t. m., vsak dan od ½1 do 4 popoldne na Bregu št. 18/I. 39210

Kupim

Tovorni avto
4—5tonski, če mogoče s priklopnim vozom, vse v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na Exportni mlin, Meža-Dravograd. 39167

Zlatnike kupujem
in plačam dobro F. Čuden — Ljubljana, Prešernova 1 258

Droban krompir
kupim. Ponudbe na hotel «Slon», Ljubljana. 39218

Staro železo
in stare kovine kupuje Franc Stupica, trgovina z železnino in poljedelskimi stroji v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1. 39085

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir** Ljubljana, Wolfova ul. 3. 64

Kitaro
dobro ohranjeno kupim. — Naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kitara» 39243

Stanovanja

Stanovanje
sobo in kuhinjo ali sobo s štedilnikom iščem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mirna stranka 11». 36413

Lepo sobo
z električno in parketom oddam v Gledališki ulici 7, pritličje. 39171

Prazno sobico
s posebnim vhodom iščem v centru Ljubljane za pisarno brez prometa strank. Plača po dogovoru, event. naprej. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Pisarna 3». 39210

Stanovanje
z več sobami iščem za takoj v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Večje stanovanje». 39137

Stanovanje
obstoječe iz 1 sobe, kuhinje in pritiklin takoj oddam v Rožni dolini. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 39116

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam v sredi mesta boljšemu gospodu. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 39242

2 svetli spalnici
z ovalnimi pečmi prodam po 4300 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 39146

Dva dijaka
sprejmem s 1. januarjem v vso oskrbo, po zmerni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39202

Opremljeno sobo
z 2 postaljama takoj oddam — tudi zakonskemu paru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39203

Opremljeno sobo
oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39214

Na stanovanje in hrano v Mariboru
sprejmem dijakinjo. Stanovanje (na prijetnem kraju) prvovrstno, klavir, kopalna soba. Hrana priprosta. — Kot sostanovalka učenka 4. razreda meščanske šole. Naslov pove upr. «Jutra» v Mariboru. 39194

Samica
prosi hišnega gospodarja za majhno stanovanjsko kamrico. Ponudbe pod značko «Mirna 86». 39225

Opremljeno sobo
parketirano, z elektr. razsvetljavo in posebnim vhodom oddam s 1. januarjem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39196

Prazno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39197

Posest

Vila Vekoslav
s 2 sobama, kuhinjo, predsobo in sadnim vrtom naprodaj — ali jo zamenjam. Ptujska gora štev. 13 — Jesenat. 39254

Lokali

Lokal s stanovanjem
pripraven za vsako obrt, v prometnem kraju blizu rajnika v trgu, oddam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39143

Pekarijo
vzamem takoj ali poznaje v najem v mestu ali na deželi. Pismene ponudbe na naslov: A. Bertonel, Šmartno pri Litiji. 39200

Kapital

Trgovec
samski, s 50.000 Din gotovine pristopi k dobro idoči trgovini kot družabnik. — Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Družabnik 32». 39187

Dopisi

Mortis
naj dvigne pismo! 39190

Glasba

Pianino
prvovrsten in dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pianino 6». 39156

Klavir
in plišasto salonsko garnituro prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 39117

Razno

Oslabeli gospodje
(nevrasteniki) dobijo važno pojasnilo. Dopisi na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ostravljenje». 36861

Športne sanke zastonj
lahko vsak ogleda pri M. Fajfar, kolar, Trnovo — poleg Konjušnice. 39234

Dva gospoda
ali 2 gospodini sprejmem takoj na izvrstno opoldansko hrano. Istotam naprodaj **namizni šival. stroj**. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 39236

Odeje
sprejemam v delo in popravilo ter vato v cufanje. — Rožna ulica 19. 39238

Vata za odeje
od 10—40 Din, odeje s mehko vato od 135 Din naprej. — Rožna ulica 19. 39237

Kajenja se odvadiš!
Pišli na ogl. oddelek «Jutra» pod «Nekadilec» in priloži 10 Din za navodila. 39215

Kako dobiš koncesijo
za gostilno ali kako drugo obrt, pove «Rodo», Šiška pri mitnici. 36540

Zdravje je prava sreča družine,

ako pa hočete da bo stalna in treba misliti kako boste nadomestili Vaše sile.

OVOMALTINE

koncentrirani produkt hranilnih snovi mleka, jajec in kakava je pravi blagor za vse: za očeta, katerega krepi in jači pri delu in v pisarni, za mater kateri množi sile; potrebno je za hišo za dete, kateremu zagotovi najboljši razvitek in ga ojači za šolski pouk,

Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna kakor 12 skodelic jube, 7 skodelic kakava ali 3 jajc ter pri tem še veliko lankejša za prebavo.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18·50 Din, 250 gr 36·25 Din, 500 gr 63·25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dijetetnih preparatov ZAGREB, Jurjevska ul. 37.

M. Zévaco 37

Papežinja Favsta

Roman

»Da čujemo najprej slabe ...«

»Nu, moj brat ...«

»A! Zle novice se tičejo vojvode Guiškega?«

»Da, kraljica ... Polom na vsej črti. Prvič se je Henrik spravil s Katarino de Clèves in drugič nori za ciganČico bolj nego kdaj poprej, zlasti odkar je izginila ...«

Favsta se je zdrznila. Vojvodinja de Montpensier je videla, da ji je zadala hud udarec.

»Pripovedujte,« je kratko velela Favsta.

»Znajte, da je imel moj brat sestanek s staro kraljico.«

»To vem. Dalje.«

»A veste li tudi, kaj se je zgodilo na tem sestanku? Medicejka se je uklonila.«

»Res?« je zategnila Favsta s čudnim glasom.

»Henrik mi je sam povedal.«

»Ovira, ki je vojvodo najbolj plašila, je tedaj odstranjena. Nič mu več ne brani, da ne bi dognal svoje zmage do konca?«

»Nič, gospa. Dokaz je to, da misli prej ko mogoče dobiti kralja v svojo oblast.«

»Ste li uverjeni, da je Guise zmožen tako odločnega koraka?«

Vojvodinja de Montpensier ni čutila posmeha.

»Uverjena sem,« je povzela. »Bratov načrt je čudovit. Delaje se, kakor da se začasno podvrže, hoče iti k Valoiškemu, češ da se je treba pogajati in sklicati glavne stanove: seveda vzame s seboj nekaj čet, med njimi najbolj neustrašne ligarje ... Tudi jaz pojdem z njim, gospa. Nato se polastimo Valoiškega in ga kratkomalo zapremo v kak samostan. Še prej mu seveda obrijemo tême ...«

Marija de Montpensier se je zvonko zasmejala. Favsta je ostala resna.

»Bogme sijajno,« je dejala s posebnim poudarkom.

»Oh, videli boste, gospa,« je brezskrbno nadaljevala vojvodinja; »to bo komedija, da lepše svet ne pomni. Veste li, kdo bo strigel Valoiškega? ... Jaz sama! Nožiče sem že pripravila! ...«

»Da. Ali je to tista dobra vest, ki mi jo prinašate?«

»Ne, gospa. Moja mati je prišla v Pariz.«

»Vojvodinja Nemourska je v Parizu?« je zamrmrala Favsta z nenadnim zanimanjem.

»Da! In jaz sem jo pridobila za vašo stvar! ... Prišla je naravnost iz Rima, kjer je govorila s Sikstom. Imela je dolg razgovor s samozvancem, ki ga uporni kardinali še vedno smatrajo za papeža.«

»In? ...« je napeto vprašala Favsta.

»Vrnila se je uverjena, da je Sikst opasen hinavec, ki dela samo za svojo lastno korist. Ko sem jo videla take volje, sem ji povedala o tajnem zboru, na katerem so kardinali izvolili novega poglavarja, tako da bo Cerkev v bodoče podpirala vse, kar hočemo napraviti s Henrikom Valoiškim ... Kakor hitro je slišala, da je novi papež naklonjen naši hiši, se je takoj sprijaznila z mislijo nanj ...«

»To res ni slaba novica, dete moje!« je rekla Favsta in njene oči so se zaiskrile. »Ako je vojvodinja Nemourska z nami, se bodo kmalu godile velike stvari ...«

»Le to je: mati hoče spoznati novega papeža, preden se spusti v tolikanj opasno podjetje.«

»Recite ji, da bo imela priliko.«

»Kdo ji ga pokaže?«

»Jaz,« je odgovorila Favsta. »Toda hoteli ste mi povedati nekaj slabih novic?«

»Dajte, da nadaljujem: po sestanku s kraljico-materjo se je vrnil moj brat v svoje dvorec. Bil je tako dobre volje, da smo vsi uganili veliki dogodek. Drugi dan, ko sem prišla k njemu, mi je sam brez jeze povedal, kaj je bilo predsinočnjim ... Kadar je nasprotnik ubit, se moj brat kmalu pomiri. Loignes je mrtev in Guise se nima več za kaj srditi.«

»Nisem vedela, da je vojvoda tako velikodušen,« je dejala Favsta.

»Zato pa je vedela vojvodinja Guiška! ... Prav nič se nisem zavzela, ko je nenadoma stopila v sobo ter poklekniła predenj, proseč ga odpuščanja. Brat je izprva osupnil nad to predrznostjo in prijel za bodalo ... Odšla sem iz sobe; toda iz sosednje dvorane sem čula njegov krik in Katarinino izgovarjanje ... Čez dve uri, ko je vse utihnilo, sem se vrnila. Brat se je zadovoljil s tem, da izžene vojvodinjo na Lorênsko.«

»Res krasen zgled plemenitosti,« je mirno pripomnila Favsta.

»Meni pa se zdi, da je bil Henrik to pot bolj ravnodušen ko plemenit. Ničesar mu ni več mar in sama zmeda ga je, odkar je nestalo tiste pevke.«

Bled nasmeh je preletel Favstine črte.

»Da,« je preskočila po daljšem molčanju, »vi pravite to in ono ... Kaj bi rekli, če vam povem, da mi je Katarinin razgovor z vojvodo Guiškim tako dobro znan, kakor da sem ga slišala na lastna ušesa?«

»Vam, gospa, ki veste toliko stvari, se ne bi čudila niti v tem primeru ...«

»In če vam povem, da je zvita Florentinka ukanila vašega brata? ...«

Vreče

rabljene, vsakovrstne kvalitete ima stalno v zalogi tvrdka

Ljudevit Sirc, Kranj.

PISARNIŠKI PROSTORI

primerni za odvetnike, notarje, zdravnike, trgovce, obstoječi iz

3 sob na Miklošičevi c.

se oddajo

z dne 1. januarjem 1927.

Vpraša se pri **„Oblačilnici“.**

Radi opustitve izdelave

in zaloge

švedskih moških snežnih čevljev

razprodajamo zalogo po

znatno znižani ceni ☞ **Din 345·—**

Posebno pripravni za šoferje, izvoščke, železničarje, lovce in športnike.

Prodajalne:

Breg št. 20 **Aleksandrova c. 1.**

Kupi se Dieselmotor

ca 50 HP, malo rabljen. — Ponudbe z navedbo provenijence na naslov: **Rudarska združb. Litija,**

v Ljubljani, Aškerčeva ul. 15.

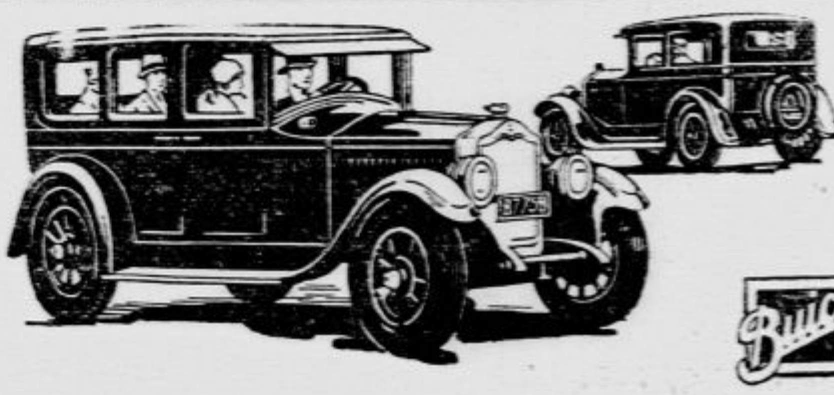

Motoristi vsega sveta

so proglasili

„za najdovršenejši Buick, ki je bil kadarkoli zgrajen“

V konkurenci s 100 razboritimi tvorničarji je „BUICK“ še povečal priljubljenost, ki jo je doslej užival pri občinstvu in dere novim prodajnim rekordom naproti, ki stavljajo v vprašanje tudi samo kapaciteto velikih tvornic Buicka.

V Evropi je javno mnenje, sposobno in željno, da sodi in izbira, postavilo ta novi Buick v poseben razred vodstva, ker da je konstruiran, da vodi dela pa to samo po svoji lastni zaslugi.

Povsod je — Buick uspeh.

Povsod prevladuje smisel, imeti Buicka. Povsod oni, ki hočejo, da imajo samo najboljše, poizvedujejo po dejstvih, dejstva nam pa pripuščajo samo eno izbero — Buick.

Zahtevajte informacije glede motorja, ki počiva na gumah. Spoznali boste to za zanimivost, obveze pa ne prevzamete s tem nobene.

General Motors Noar East, Alexandria,

Frank i drug — ZAGREB, Gundulićeva 40.

Velimir Jovanović — BEOGRAD, Bosanska 54

Ako se bodo gradili boljši avtomobili, gradil jih bo Buick.

Oddam v najem obcestni lokal

iz dveh sob v sredini mesta s 1. januarjem 1927. — Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“.

Velika razprodaja!

galanterijskega in modnega blaga
lepa darila za Božič in Novo leto 1264

IGO BALOH, Maribor, Gosposka ul. 15.

JOSIP URAN

specijalna trgovina božičnih okraskov

Ljubljana, Mestni trg 11.

Papir [illegible] zlat in srebrn, [illegible] krep zlata in srebrna penca. Žica za rože. Žica za obešanje okraskov. Brilijantna [illegible], svečke, držke za svečke, čudežne svečke. Prtički za v koš [illegible] krasni in poceni, do [illegible] in velikih. Obrazci (Krippenbilder), [illegible] (štahce), ameta, girlande od amete, girlande papirnate, angelski lasje (Feenhaar). Razglednice, bloki in hrbtički za kolektarje, krinke in lampijoni. Listje za rože, prašniki (Pützeln), umetne cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira vsakovrstnih steklenih božičnih okraskov v obliki ptičkov, zvončkov, možičkov, sadja, [illegible], špice, okraski od amete ter Blasnikova [illegible] pratika itd. itd.

Drazbeni oklic.

Na prošnjo lastnikov se vrši vsled sklepa okrajnega sodišča Tržič z dne 28. oktobra 1926 Nc 541/26 prostovoljna javna dražba tovarniškega poslopja hišna št. 236 v Tržiču s ca. 20 izdelanimi konjskimi silami kot pritiklino — vl. št. 34 k. o. Tržič (tovarna usnja)

dne 27. decembra 1926 ob pol 16. uri

v notarski pisarni v Tržiču štev. 215.

Izklicna cena znaša 150.000 Din. Vadij znaša 15.000 Din.

Celo skupilo se mora plačati v 10 dneh po dražbi v roke sodnega komisarja oziroma okr. sodišča Tržič.

Dražbene pogoje se more vpogledati pri notarju Janku Svetliču v Tržiču.

Tržič, dne 8. decembra 1926.

Janko Svetlič,
notar kot sodni komisar.

12709

Specijalna mehanična delavnica

za popravo pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev kakor tudi registrirnih blagajn — Razne tipke in pisave za pisalne stroje vseh sistemov spremenim po naročilu in vzorcu. Tehnična znamenja.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ul. 6, tel. 980

Ameriške terjatve vnovči, delnice prodaja,

zapuščine preiskuje točno in ceno: **DR. IVAN CERNE,**
Gospodarska pisarna Ljubljana, Miklošičeva c.

Samostojni knjigovodja

organizator

z večletno prakso, slovenščine in nemščine popolnoma zmožen išče trajno namestitev s 15. januarjem 1927 eventualno tudi takoj. Cenjene ponudbe na upravo lista pod „K. B. Popolnoma samostojen“ 2604

LIGNOSE

glasovite originalne brezdimne lovske patrone. Enoročne pištole

Generalno zastopstvo in tvorniško skladišče

PIRA D. D.

Zagreb, Račkoga ulica 7 d.

Lovci, pozor!

Slovite orig. angleške polne patrone Eley Castinght z Diamond brezdimnim smodnikom in trdimi angleškimi Eley šibrami.

S. Kočonda, Zagreb,
Ilica broj 40 u prolazu.

Elegantna precizna ura

za zmerno ceno naprodaj po vseh boljših trgovinah z urami

Samo „SVETOL“

neprekosljivo čistilo za vse kovine je pravi domač izdelek:

«JADRAN», tovarna kemičnih izdelkov Ljubljana Moste

Zahtevajte za v trgovinah!

„ADRIA“ pecilni prašek

BON TON

Knjiga o lepem vedenju, govorenju in oblačenju v zasebnem in javnem življenju

Broširana stane Din 65·—, vezana 80·— Din

Knjiga se dobi v knjigarni

TISKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Nasproti glavne pošte

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.